

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
CHRISTINE STIX-HACKL
της 29ης Ιουνίου 2004¹

I — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1. Η παρούσα αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αποτελεί μια από τις τέσσερις παράλληλα υποβληθείσες² αναφορικά με την ερμηνεία της οδηγίας 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων³ (στο εξής: οδηγία). Όπως και οι λοιπές εκκρεμείς υποθέσεις, η παρούσα αφορά την προστασία που συνεπάγεται το ειδικής φύσεως δικαίωμα και την έκταση αυτής της προστασίας στον τομέα των αθλητικών στοιχημάτων.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — Πρόκειται για τις εκκρεμείς ενώπιον του Δικαστηρίου υποθέσεις C-46/02, C-203/02 και C-444/02, οι προτάσεις μου επί των οποίων θα αναπτυχθούν επίσης σήμερα (αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 2004, Συλλογή 2004, σ. I-10365, σ. I-10497, σ. I-10549).

3 — ΕΕ L 77, σ. 20.

II — Το νομικό πλαίσιο

A — Το κοινοτικό δίκαιο

2. Το άρθρο 1 της οδηγίας περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με το πεδίο εφαρμογής της. Το περιεχόμενό του είναι το ακόλουθο (αποσπάσματα):

«1. Η παρούσα οδηγία αφορά τη νομική προστασία των πάσης φύσεως βάσεων δεδομένων.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως “βάση δεδομένων” νοείται η συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή κατ’ άλλον τρόπο.»

3. Το κεφάλαιο III, το οποίο περιλαμβάνει τα άρθρα 7 έως 11, ρυθμίζει το ειδικής φύσεως δικαίωμα. Το άρθρο 7, το οποίο αφορά το αντικείμενο της προστασίας, ορίζει ότι (αποσπάσματα):

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στον κατασκευαστή μιας βάσης δεδομένων το δικαίωμα να απαγορεύει την εξαγωγή ή/και αναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους, αξιολογούμενου ποιοτικά ή ποσοτικά, του περιεχομένου της βάσης δεδομένων, εφόσον η απόκτηση, ο έλεγχος ή η παρουσίαση του περιεχομένου της βάση καταδεικνύουν ουσιώδη ποιοτική ή ποσοτική επένδυση.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου νοείται ως:

α) “εξαγωγή”: η μόνιμη ή προσωρινή μεταφορά του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου βάσης δεδομένων σε άλλο υπόθεμα, με οποιοδήποτε μέσο ή υπό οποιαδήποτε μορφή·

β) “αναχρησιμοποίηση”: η πάσης μορφής διάθεση στο κοινό του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης με διανομή αντιγράφων, εκμίσθωση, μετάδοση με άμεση επικοινωνία ή με άλλες μορφές. Η πρώτη πώληση αντιγράφου μιας βάσης δεδομένων στην Κοινότητα από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του

συνιστά ανάλωση του δικαιώματος ελέγχου της μεταπώλησης του εν λόγω αντιγράφου στην Κοινότητα.

Ο δανεισμός στο κοινό δεν συνιστά πράξη εξαγωγής ή αναχρησιμοποίησης.

3. Το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να μεταβιβασθεί, εκχωρηθεί ή παραχωρηθεί δωρεάν με συμβατική άδεια.

[...]

5. Δεν επιτρέπεται η επανειλημμένη και συστηματική εξαγωγή ή/και αναχρησιμοποίηση επουσιωδών μερών του περιεχομένου της βάσης δεδομένων εφόσον συνεπάγεται τη διενέργεια πράξεων που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσης δεδομένων ή θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσης.»

4. Το άρθρο 8, το οποίο αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του νόμιμου χρήστη, προβλέπει στην παράγραφο 1:

«1. Ο κατασκευαστής βάσης δεδομένων η οποία έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού καθ’

οιονδήποτε τρόπο δεν μπορεί να εμποδίσει τον νόμιμο χρήστη της βάσης να εξαγάγει ή/και να αναχρησιμοποιήσει επουσιώδη μέρη του περιεχομένου της, αξιολογούμενα ποιοτικά ή ποσοτικά, για οποιονδήποτε σκοπό. Εάν ο νόμιμος χρήστης δικαιούται να εξαγάγει ή/και να αναχρησιμοποιεί τμήμα μόνον της βάσης δεδομένων, η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται μόνον για το τμήμα αυτό.»

5. Το άρθρο 9 διευκρινίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις από το ειδικής φύσεως δικαίωμα.

6. Το άρθρο 10, το οποίο ρυθμίζει τη διάρκεια προστασίας, ορίζει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά του περιεχομένου μιας βάσης δεδομένων, ιδίως οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση εξαιτίας της διαδοχικής σώρευσης προσθηκών, διαγραφών ή μετατροπών, που έχουν ως αποτέλεσμα να θεωρείται ότι πρόκειται για νέα ουσιώδη επένδυση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά, παρέχει στη βάση που προκύπτει από την επένδυση αυτή δικαίωμα ίδιας διάρκειας προστασίας.»

B — Η εθνική νομοθεσία

7. Η μεταφορά της οδηγίας στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιήθηκε με τους κανονισμούς του 1997 περί του δικαιώματος του δημιουργού και των δικαιωμάτων επί βάσεων δεδομένων (Copyright and Rights in Databases Regulations 1997, SI 1997, αριθ. 3032). Οι μετέχοντες στη διαδικασία και το αιτούν δικαστήριο συμφωνούν ότι οι εν λόγω εθνικοί κανονισμοί πρέπει να ερμηνευθούν σύμφωνα με την οδηγία.

III — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία της κύριας δίκης

8. Στη διαφορά της κύριας δίκης αντιπαρατίθενται ο British Horseracing Board (στο εξής: BHB), διοικητική αρχή που ρυθμίζει την οργάνωση των ιπποδρομιών στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα μέλη του, ο Jockey Club, η Racehorse Association Limited, η Racehorse Owners Association και η Industry Committee (Horseracing) Limited, καθώς και η Weatherbys ως ενάγοντες, και η William Hill ως εναγομένη. Η παρούσα διαδικασία αφορά τη λήψη στοιχημάτων μέσω του Διαδικτύου από τη William Hill και ορισμένους ανταγωνιστές της.

9. Η BHB είναι εταιρία η οποία ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1993 προκειμένου να αναλάβει μέρος των αρμοδιοτήτων που είχε προηγουμένως ο Jockey Club. Ο Jockey Club διατήρησε και μετά την ως άνω ημερομηνία τις ρυθμιστικές αρμοδιότητες στον τομέα των ιπποδρομιών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αρμοδιότητά του έγκειται εφεξής στην εφαρμογή των διατάξεων περί ιπποδρομιών. Η BHB ανέλαβε τις λοιπές διοικητικές αρμοδιότητες του διευθυντικού οργάνου

των ιπποδρομιών, ιδίως τη συγκέντρωση των στοιχείων που αφορούν τις ιπποδρομίες.

10. Η Weatherbys καταρτίζει και δημοσιεύει το γενικό βιβλίο γενεαλογίας καθαροαίμων ίππων (General Stud Book), το οποίο αποτελεί το επίσημο έγγραφο καταχώρισεως των καθαροαίμων ίππων στη Μεγάλη Βρετανία και τη Βόρεια Ιρλανδία. Η Weatherbys είναι, επιπλέον, τράπεζα εγγεγραμμένη στα οικεία μητρώα και διαθέτει έναν εκδοτικό κλάδο. Το 1985 η Weatherbys άρχισε να καταρτίζει, για λογαριασμό του Jockey Club, μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων ιπποδρομικών πληροφοριών, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στοιχεία σχετικά με τα εγγεγραμμένα άλογα, τους ιδιοκτήτες και τους προπονητές τους, την κατάταξή τους ως προς τα πρόσθετα βάρη ισοζυγισμού, στοιχεία σχετικά με τους αναβάτες, πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα διεξαγωγής ιπποδρομιών, οι οποίες αφορούν τον τόπο, την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής, τις ιπποδρομιακές συνθήκες καθώς και τις αιτήσεις συμμετοχής και τα αγωνιζόμενα άλογα. Ο Jockey Club χρησιμοποιεί ακόμη τη βάση δεδομένων για ορισμένους από τους σκοπούς του.

11. Το 1999, η βάση δεδομένων ιπποδρομιακών πληροφοριών και το βιβλίο γενεαλογίας καθαροαίμων ίππων ενσωματώθηκαν σε ενιαία ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Πρόκειται περί της επίμαχης στην παρούσα δίκη «βάσεως δεδομένων του BHB». Η βάση αυτή καταρτίζεται και ενημερώνεται από τη Weatherbys. Οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν αμφισβητούν ότι η βάση δεδομένων του BHB προστατεύεται από το δικαίωμα ειδικής φύσεως και ότι δικαιούχοι του εν λόγω δικαιώματος είναι ένας ή περισσότεροι από τους ενάγοντες.

12. Το κόστος διατήρησης και ενημερώσεως της εν λόγω βάσεως δεδομένων ανέρχεται περίπου σε 4 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας (GBP) ετησίως και οι ως άνω

εργασίες συνεπάγονται την απασχόληση 80 υπαλλήλων και τη χρήση εκτεταμένου λογισμικού και μηχανολογικού εξοπλισμού πληροφορικής.

13. Η βάση δεδομένων του BHB περιέχει τεράστιο αριθμό καταχωρίσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται πολλές πληροφορίες που πρέπει να αποθηκεύονται με ακρίβεια και να τυγχάνουν επεξεργασίας επί καθημερινής βάσεως. Η εν λόγω βάση δεδομένων αποτελείται από περίπου 214 πίνακες, οι οποίοι περιλαμβάνουν περισσότερες από 20 εκατομμύρια καταχωρίσεις. Κάθε καταχώριση περιλαμβάνει έναν αριθμό δεδομένων. Σε κάθε καταχώριση περιέχονται δεδομένα που συνέλεξαν κατά τη διάρκεια πολλών ετών με την καταχώριση πληροφοριών παρασχεθεισών από τους ιδιοκτήτες, τους προπονητές και άλλα άτομα που ασχολούνται με τις ιπποδρομίες. Η βάση δεδομένων του BHB περιέχει τα ονόματα και λοιπά στοιχεία περισσότερων του ενός εκατομμυρίου αλόγων, με αναγωγή σε παλαιότερες γενεές. Στην εν λόγω βάση δεδομένων περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με τους εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες, τους συνδυασμούς χρωμάτων της στολής των αναβατών, τους εγγεγραμμένους προπονητές και τους εγγεγραμμένους αναβάτες. Στην ίδια βάση δεδομένων περιλαμβάνονται πληροφορίες που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών, ήτοι πληροφορίες σχετικά με ιπποδρομίες που πρόκειται να διεξαχθούν στη Μεγάλη Βρετανία και καθίστανται διαθέσιμες πριν από τη διεξαγωγή της εκάστοτε ιπποδρομίας. Στις εν λόγω πληροφορίες συγκαταλέγονται ο τόπος και η ημερομηνία διεξαγωγής μιας ιπποδρομίας, η απόσταση που θα διανυθεί κατά τη διεξαγωγή της ιπποδρομίας, τα κριτήρια που εφαρμόζονται προκειμένου να γίνει αποδεκτή η συμμετοχή ενός αλόγου στην ιπποδρομία, η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής, το πληρωτέο κατά την υποβολή της αιτήσεως συμμετοχής ποσό και το ποσό της συνεισφοράς του φορέα που εκμεταλλεύεται το ιπποδρόμιο στο οποίο πρόκειται να διεξα-

χθεί η ιπποδρομία και το χρηματικό έπαθλο της ιπποδρομίας.

14. Η Weatherbys εκτελεί πριν από τη δημοσίευση των πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών τρία κύρια καθήκοντα. Πρόκειται, πρώτον, για την καταχώριση των πληροφοριών σχετικά με τους ιδιοκτήτες, τους προπονητές, τους αναβάτες, τα άλογα κ.λπ. Παραδείγματος χάρη, η Weatherbys καταχωρίζει ετησίως τα ονόματα περίπου δέκα χιλιάδων αλόγων τα οποία κατονομάστηκαν πρόσφατα. Επιπλέον, καταχωρίζονται οι επιδόσεις των αλόγων που αγωνίζονται σε κάθε ιπποδρομία. Η Weatherbys απασχολεί περίπου 15 υπαλλήλους, το κύριο έργο των οποίων συνίσταται στην κατάρτιση και τήρηση των δεδομένων που αφορούν άλογα και ανθρώπους.

15. Περαιτέρω, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τα άλογα που αγωνίζονται σε μια ιπποδρομία είναι ακριβώς αυτά των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στους καταλόγους που δημοσιεύονται προ της διεξαγωγής της ιπποδρομίας.

16. Το δεύτερο κύριο καθήκον πριν από τη δημοσίευση των πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών είναι η προσθήκη βαρών ισοζυγισμού. Για όλες τις αιτήσεις συμμετοχής σε ιπποδρομίες με ή χωρίς ισοζυγισμό, οι οποίες ανέρχονται σε 180 000 ετησίως, πρέπει να προσδιορίζεται ένα βάρος.

17. Το κύριο καθήκον της Weatherbys πριν από τη δημοσίευση των πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών περιλαμβάνει την κατάρτιση των καταλόγων των αλόγων που θα αγωνιστούν στις ιπποδρομίες. Η ως άνω κατάρτιση

διεκπεραιώνεται μέσω του τηλεφωνικού κέντρου της Weatherbys, η υποδομή του οποίου επιτρέπει, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, τη στελέχωσή του με 32 τηλεφωνητές οι οποίοι λαμβάνουν τηλεφωνήματα (και τηλεομοιοτυπίες) σχετικά με την υποβολή αιτήσεων για τη συμμετοχή αλόγων στις ιπποδρομίες. Η Weatherbys διενεργεί έλεγχο του αν κάθε άλογο πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής στην ιπποδρομία σε δύο στάδια.

18. Για τις ενέργειες που περιγράφονται στα σημεία 24 έως 31 καθώς και 32 έως 35 της διατάξεως παραπομπής βλ. το παράρτημα των προτάσεων αυτών.

19. Οι ιπποδρομιακές πληροφορίες τις οποίες περιέχει η βάση δεδομένων του BHB ενδιαφέρουν ποικίλους και διαφορετικούς χρήστες. Ορισμένες ουσιαστικές πληροφορίες που προέρχονται από τη βάση δεδομένων καθίστανται διαθέσιμες στους συμμετέχοντες στις ιπποδρομίες, περιλαμβανομένων των εκπροσώπων των διαφόρων ιπποδρομιών που βρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, των ιδιοκτητών αλόγων ιπποδρομιών, των αναβατών και των εκπροσώπων τους, του Jockey Club, εκείνων που καταρτίζουν τα σχετικά με τη γενεαλογία των αλόγων στοιχεία και των διοικητικών αρχών που διέπουν την οργάνωση των ιπποδρομιών στο εξωτερικό. Οι πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες στους συμμετέχοντες στις ιπποδρομίες επί καθημερινής βάσεως μέσω του κοινού χώρου στο Διαδίκτυο των Weatherbys/BHB και μέσω ενός χώρου της βάσεως δεδομένων, καθώς και, επί εβδομαδιαίας βάσεως, μέσω του επισήμου ημερολογίου του BHB, ήτοι του ημερολογίου διεξαγωγής ιπποδρομιών.

20. Επιπλέον, οι ιπποδρομιακές πληροφορίες ενδιαφέρουν και τους εκφωνητές ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων, έντυπα και εφημερίδες, καθώς και το κοινό που παρακολουθεί τις ιπποδρομίες.

21. Οι πληροφορίες παρέχονται το πρωί της ημέρας που προηγείται εκείνης της διεξαγωγής της ιπποδρομίας. Τα ονόματα όλων των αλόγων που θα αγωνιστούν σε όλες τις ιπποδρομίες στο Ηνωμένο Βασίλειο καθίστανται διαθέσιμα στο κοινό το απόγευμα της ημέρας που προηγείται εκείνης της διεξαγωγής της ιπποδρομίας μέσω των εφημερίδων και των υπηρεσιών Ceefax/ Teletext.

22. Οι ιπποδρομιακές πληροφορίες παρέχονται και σε πράκτορες στοιχημάτων. Πρώτον, τα δεδομένα καθίστανται διαθέσιμα σε μια εταιρία με την επωνυμία Racing Pages Ltd, η οποία ελέγχεται από κοινού από τις Weatherbys και Press Association και ανήκει από κοινού σε αυτές. Ειδικότερα, η Racing Pages καθιστά διαθέσιμο στους συνδρομητές της, σε ηλεκτρονική μορφή, συνήθως μία ημέρα προ της διεξαγωγής της ιπποδρομίας, το αποκαλούμενο «Δελτίο Δηλώσεων Συμμετοχής». Το εν λόγω δελτίο περιέχει ακριβή και ενημερωμένο κατάλογο ιπποδρομιών, τα άλογα και τους αναβάτες για τους οποίους έχουν υποβληθεί δηλώσεις συμμετοχής, την απόσταση που θα διανυθεί σε κάθε ιπποδρομία και τα ονόματα των ιπποδρομιών, την ώρα διεξαγωγής κάθε ιπποδρομίας και τον αριθμό των αλόγων που αγωνίζονται σε κάθε ιπποδρομία. Δεύτερον, ένας από τους συνδρομητές της Racing Pages είναι η εταιρία Satellite Information Services Limited (στο εξής: SIS), η οποία έχει εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιεί δεδομένα τέτοιου τύπου για ορισμένους σκοπούς, στους οποίους περιλαμβάνονται η μεταβίβαση δεδομένων και η χρήση των δεδομένων αυτών από τους δικούς της συνδρομητές. Η παροχή πληροφοριών εκ μέρους της SIS στους συνδρομητές της γίνεται μέσω του αποκαλούμενου «δελτίου μη επεξεργασμένων δεδομένων» (στο εξής: RDF). Το δελτίο αυτό περιέχει τις βασικές πληροφορίες που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών, χωρίς τη γνώση των οποίων οι παίκτες του ιπποδρόμου δεν μπορούν να στοιχηματίσουν.

23. Η William Hill είναι ένας από τους σημαντικούς παρέχοντες υπηρεσίες οργανώσεως στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου στο Ηνωμένο Βασίλειο και αλλού, σε εγχώρια και διεθνή πελατεία. Η William Hill και οι θυγατρικές της εταιρίες προσφέρουν αποδόσεις στοιχημάτων επί ενός μεγάλου αριθμού εκδηλώσεων σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, παρέχοντας στην πελατεία τους υπηρεσίες οργανώσεως στοιχημάτων μέσω δύο κυρίων διαύλων: α) του εθνικής εμβέλειας δικτύου των Licensed Betting Offices (εγκεκριμένων γραφείων στοιχημάτων — στο εξής: LBOs) και β) της λήψεως στοιχημάτων μέσω τηλεφώνου. Το κύριο προϊόν της William Hill είναι η κατάρτιση στοιχημάτων προκαθορισμένης αποδόσεως επί αθλητικών και άλλων εκδηλώσεων. Η William Hill παρέχει επίσης υπηρεσίες οργανώσεως στοιχημάτων μέσω του Διαδικτύου. Οι δημοφιλέστερες εκδηλώσεις επί των οποίων η William Hill προσφέρει αποδόσεις στοιχημάτων είναι οι ιπποδρομίες.

24. Η William Hill είναι συνδρομητρια τόσο του δελτίου δηλώσεων συμμετοχής όσο και του RDF. Εν τούτοις, δεν χρησιμοποιεί το δελτίο δηλώσεων συμμετοχής όσον αφορά τις σχετικές με την παρούσα δίκη δραστηριότητές της.

25. Στα σημεία 40 έως 47 της διατάξεως παραπομπής περιγράφεται η υπηρεσία Διαδικτύου της William Hill (βλ. παράρτημα).

26. Η BHB προέβαλε ενώπιον του High Court of Justice προσβολή του ειδικού δικαιώματος προστασίας από τη William Hill. Στη δίκη προσεπεκλήθησαν ως ομόδικοι της ενάγουσας ο Jockey Club και η Weatherbys. Ο δικαστής Laddie αποφάνθηκε ότι η William Hill προσέβαλε τα δικαιώματα των εναγόντων επί της βάσεως

δεδομένων τόσο κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, όσο και κατά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας. Στις 14 Μαρτίου 2001 η William Hill άσκησε έφεση κατά της διατάξεως του δικαστή Laddie. Η διαδικασία αυτή εκκρεμεί ενώπιον του Court of Appeal.

ματικό ή μεθοδικό τρόπο με τη βάση δεδομένων και που δεν είναι ατομικώς προσिता, όπως είναι η βάση δεδομένων;

IV — Προδικαστικά ερωτήματα

27. Το Court of Appeal ζήτησε την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων:

«1) Δύναται οποιαδήποτε από τις εκφράσεις:

α) “ουσιώδες μέρος του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων” ή

β) “επουσιώδη μέρη του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων”

που περιέχονται στο άρθρο 7 της οδηγίας να περιλαμβάνει έργα, δεδομένα ή άλλο υλικό που προέρχονται από τη βάση δεδομένων, αλλά που δεν έχουν διευθετηθεί κατά τον ίδιο συστη-

2) Τι νοείται ως “απόκτηση” κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας; Ειδικότερα, εμπίπτουν τα πραγματικά περιστατικά που περιγράφονται ανωτέρω στις σκέψεις 24 έως 31 στην έννοια της αποκτήσεως;

3) Περιορίζεται ο “έλεγχος” κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας στο να διασφαλίζεται, κατά τακτικά χρονικά διαστήματα, ότι οι πληροφορίες που περιέχονται σε βάση δεδομένων είναι ή παραμένουν ακριβείς;

4) Τι νοείται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας με τις εκφράσεις:

α) “ουσιώδες μέρος, αξιολογούμενο ποιοτικά, [...] του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων”; και

β) “ουσιώδες μέρος, αξιολογούμενο ποσοτικά, [...] του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων”;

- 5) Τι νοείται στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας με την έκφραση “επουσιώδη μέρη της βάσεως δεδομένων”;
 χονται εμμέσως από τη βάση δεδομένων, χωρίς να υπάρχει άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων;
- 6) Ειδικότερα, σε κάθε περίπτωση:
- α) σημαίνει ο όρος “ουσιώδες” κάτι περισσότερο από «ασήμαντο» και, αν ναι, τι;
- β) σημαίνει ο όρος “επουσιώδες” μέρος απλώς ότι δεν είναι “ουσιώδες”;
- 7) Περιορίζεται ο όρος “εξαγωγή” κατά το άρθρο 7 της οδηγίας στη μεταφορά του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων απευθείας από τη βάση δεδομένων σε άλλο υπόθεμα ή περιλαμβάνει και τη μεταφορά έργων, δεδομένων ή άλλου υλικού, τα οποία προέρχονται εμμέσως από τη βάση δεδομένων, χωρίς να υπάρχει άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων;
- 8) Περιορίζεται ο όρος “αναχρησιμοποίηση” κατά το άρθρο 7 της οδηγίας στη διάθεση στο κοινό του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων απευθείας από τη βάση δεδομένων ή περιλαμβάνει και τη διάθεση στο κοινό έργων, δεδομένων ή άλλου υλικού, τα οποία προέρχονται εμμέσως από τη βάση δεδομένων, χωρίς να υπάρχει άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων;
- 9) Περιορίζεται ο όρος “αναχρησιμοποίηση” κατά το άρθρο 7 της οδηγίας στην πρώτη διάθεση στο κοινό του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων;
- 10) Στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας τι νοείται ως “διενέργεια πράξεων που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων ή θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσεως”; Ειδικότερα, δύνανται να αποτελέσουν τέτοιες πράξεις τα πραγματικά περιστατικά που περιγράφονται ανωτέρω στις σκέψεις 40 έως 47, στο πλαίσιο των συνθηκών που περιγράφονται ανωτέρω στις σκέψεις 32 έως 35;
- 11) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας την έννοια ότι, οσάκις υφίσταται “ουσιώδης τροποποίηση” του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, η οποία παρέχει στη βάση δεδομένων που προκύπτει από την ως άνω τροποποίηση δικαίωμα ίδιας διάρκειας προστασίας, πρέπει να θεωρηθεί η βάση που προκύπτει από την ως άνω τροποποίηση νέα, χωριστή βάση δεδομένων, και ισχύει τούτο και για τους σκοπούς του άρθρου 7, παράγραφος 5;»

V — Επί του παραδεκτού

28. Ορισμένα στοιχεία αυτών των προδικαστικών ερωτημάτων δεν αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, δηλαδή της οδηγίας, αλλά την εφαρμογή της οδηγίας επί μιας συγκεκριμένης υποθέσεως. Ως προς αυτό το ζήτημα, πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι αυτά τα ερωτήματα δεν εμπίπτουν στα όρια της αποστολής του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της προδικαστικής παραπομπής, όπως αυτή καθορίζεται με το άρθρο 234 ΕΚ, αλλ' ότι εμπίπτουν στα όρια της αρμοδιότητας του εθνικού δικαστηρίου και ότι, εν προκειμένω, το Δικαστήριο πρέπει να περιορισθεί στην ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου.

29. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 234 ΕΚ, η οποία στηρίζεται στη σαφή διάκριση των λειτουργιών μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, κάθε εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εμπίπτει στην αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου⁴.

30. Συνεπώς το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης ούτε να προβεί στην εφαρμογή των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου που ερμήνευσε επί εθνικών μέτρων και πραγματικών περιστατικών, καθόσον αυτό αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου.

4 — Αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 1979, 36/79, Denkavit (Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 667, σκέψη 12)· της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-175/98 και C-177/98, Lirussi και Bizzaro (Συλλογή 1999, σ. I-6881, σκέψη 37)· της 22ας Ιουνίου 2000, C-318/98, Fornasar (Συλλογή 2000, σ. I-4785, σκέψη 31)· και της 16ης Οκτωβρίου 2003, C-421/01, Traunfellner (Συλλογή 2003, σ. I-11941, σκέψεις 21 επ.).

Συνεπώς, η εξέταση ορισμένων πραγματικών στοιχείων που αφορούν την επίμαχη βάση δεδομένων απαιτεί εκτίμηση πραγματικών δεδομένων του εθνικού δικαστηρίου⁵. Κατά τα λοιπά, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των προδικαστικών ερωτημάτων.

VI — Επί του βασίμου: εκτίμηση

31. Τα υποβληθέντα από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία σειράς διατάξεων της οδηγίας, κυρίως την ερμηνεία ορισμένων εννοιών. Τα προβαλλόμενα με τα ερωτήματα αυτά ζητήματα εμπίπτουν σε διαφορετικούς τομείς και πρέπει να καταταγούν αναλόγως. Ενώ ορισμένα νομικά ζητήματα αφορούν το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, άλλα αφορούν τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του sui generis δικαιώματος και του περιεχομένου του.

A — Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής: ο όρος «βάση δεδομένων»

32. Όσον αφορά την προϋπόθεση της ανεξαρτησίας των στοιχείων μιας βάσεως δεδομένων, η William Hill υποστήριξε ότι τα

5 — Βλ. την απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2003, C-448/01, EVN (Συλλογή 2003, σ. I-14527, σκέψη 59).

«στοιχεία» πρέπει να είναι ανεξάρτητα από τον κατασκευαστή. Η εν λόγω νομική άποψη δεν ευσταθεί. Όπως προκύπτει από το γεγονός ότι η ίδια η William Hill αναφέρθηκε στην ανάγκη της αποκτήσεως των δεδομένων, το επιχείρημα αυτό αφορά μάλλον μια πτυχή η οποία πρέπει να διευκρινιστεί σε σχέση με την ερμηνεία της ουσιαστικής προϋποθέσεως «απόκτηση» που ρυθμίζεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας.

προϊόν αυτό, δηλαδή η επένδυση, προστατεύονται επίσης έμμεσα⁶.

B — Αντικείμενο προστασίας: προϋποθέσεις

33. Για να μπορεί μια βάση δεδομένων να καλύπτεται από το *sui generis* δικαίωμα που κατοχυρώνει το άρθρο 7 της οδηγίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζει η διάταξη αυτή. Η παρούσα διαδικασία αφορά την ερμηνεία ορισμένων από τα κριτήρια αυτά.

34. Στο πλαίσιο αυτό θέλω να υπομνήσω τη νομική συζήτηση επί του ζητήματος αν αυτό το *sui generis* δικαίωμα χρησιμεύει για την προστασία της παρεχόμενης υπηρεσίας δηλαδή, ουσιαστικώς, την κατάρτιση της βάσεως δεδομένων ή το αποτέλεσμα που προκύπτει από αυτή την ενέργεια. Συναφώς διαπιστώνεται ότι η οδηγία προστατεύει τις βάσεις δεδομένων και το περιεχόμενό τους, αλλά δεν προστατεύει την πληροφορία που αυτές περιέχουν. Σε τελική ανάλυση αυτό που έχει σημασία είναι δηλαδή η προστασία του λαμβανομένου προϊόντος, ενώ τα μέσα που εφαρμόζονται για να επιτευχθεί το

35. Οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 7 της οδηγίας προστίθενται στις προϋποθέσεις του άρθρου 1, παράγραφος 2. Κατ' αυτόν τον τρόπο το αντικείμενο της προστασίας αναδεικνύεται στενότερη έννοια από τη «βάση δεδομένων» του άρθρου 1.

36. Το νέο *sui generis* δικαίωμα που κατοχυρώνει η οδηγία εμπνέεται από τα «Katalogrechte» των βορείων χωρών και το ολλανδικό «geschriftenbescherming». Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι πρέπει να μεταφερθούν στην οδηγία οι αντιλήψεις που έχουν αναπτυχθεί σχετικά με αυτά τα πρόδρομα συστήματα στην επιστήμη και στη νομολογία. Αντιθέτως, η οδηγία πρέπει να αποτελέσει το κριτήριο βάσει του οποίου θα ερμηνευθεί το εθνικό δικαίο, ο κανόνας δε αυτός ισχύει και για τα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζονταν οι πριν από την οδηγία παρόμοιες διατάξεις. Πράγματι, σ' αυτά τα κράτη μέλη χρειάστηκε να προσαρμοστούν οι εθνικές νομοθεσίες προς τις διατάξεις της οδηγίας.

6 — Malte Grützmaier, *Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken*, 1999, σ. 329, Γεώργιος Κουμάντος, «Les bases de données dans la directive communautaire», *Revue internationale du droit d'auteur* 1997, σ. 79 (117). Ορισμένοι συγγραφείς φρονούν αντιθέτως ότι η προστασία καλύπτει και τις επενδύσεις (βλ. π.χ. Silke von Lewinski, στο: Michel M. Walter [Hrsg.], *Europäisches Urheberrecht*, 2001, παράγραφος 3, σχετικά με το άρθρο 7, και τους συγγραφείς που παραθέτει ο Grützmaier στη σ. 329, υποσημείωση 14).

1. Ο όρος «απόκτηση» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας (δεύτερο προδικαστικό ερώτημα)

απόκτηση. Αν δηλαδή ληφθεί ως βάση αυτή η αντίληψη της απόκτησης, η προστασία της επίδικης στην κύρια δίκη βάσης δεδομένων εξαρτάται από το ζήτημα αν τα αποκτηθέντα δεδομένα ήταν υπάρχοντα δεδομένα.

37. Η αντιδικία στην παρούσα υπόθεση αφορά το ζήτημα αν υπάρχει απόκτηση κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Η διάταξη αυτή προστατεύει μόνο τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται για την «απόδειξη», τον «έλεγχο», ή την «παρουσίαση» του περιεχομένου της βάσης δεδομένων.

40. Αντιθέτως, αν εξεταστεί, κατ' αρχάς, ως όρος γένους, ο όρος της κατασκευής, δηλαδή ο εφοδιασμός της βάσης δεδομένων με ένα περιεχόμενο⁸, τότε μπορούν να ληφθούν υπόψη τόσο τα υπάρχοντα όσο και τα νεοδημιουργηθέντα⁹.

38. Ως αφετηρία πρέπει να ληφθεί ο σκοπός του *suī generis* δικαιώματος, δηλαδή η προστασία του κατασκευαστή της βάσης δεδομένων. Μπορούμε συνεπώς να θεωρήσουμε την κατασκευή ως τον καθόλου όρο⁷ που περιλαμβάνει την απόκτηση, τον έλεγχο και την παρουσίαση.

41. Η σύγκριση της έννοιας της απόκτησης που χρησιμοποιεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, με τις δραστηριότητες που μνημονεύει η τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη θα μπορούσε να παράσχει κάποια διευκρίνιση. Θα παρατηρήσω πάντως εξ αρχής ότι οι διάφορες γλωσσικές αποδόσεις διαφέρουν.

39. Η κύρια δίκη αφορά ένα πολυσυζητημένο νομικό ζήτημα και δη το ερώτημα αν και ενδεχομένως υπό ποιους όρους —και σε ποιο βαθμό— η οδηγία προστατεύει όχι μόνον τα υπάρχοντα δεδομένα, αλλά και τα νεοδημιουργηθέντα από τον κατασκευαστή. Αν η απόκτηση αφορά μόνον τα υπάρχοντα δεδομένα, τότε η προστασία των επενδύσεων καλύπτει μόνον αυτή την

42. Ο όρος «Beschaffung» (απόκτηση) που χρησιμοποιεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, του γερμανικού κειμένου δεν μπορεί παρά να αφορά τα υπάρχοντα δεδομένα, διότι μπορεί να γίνει λόγος μόνο για απόκτηση αυτού που ήδη υπάρχει. Υπ' αυτή την έννοια, η απόκτηση (*Beschaffung*) είναι ακριβώς το αντίθετο της δημιουργίας (*Erschaffung*). Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε ερμηνεύοντας το πορτογαλικό, το γαλλικό, το ισπα-

7 — Giovanni Guglielmetti, «La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE», *Contratto e impresa*. Europa, 1997, σ. 177 (184).

8 — Andrea Etienne Calame, *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, σ. 115, υποσημείωση 554.

9 — Grützmacher (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 330 επ.· Matthias Leistner, *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, σ. 152.

νικό και το αγγλικό κείμενο που παραπέμπουν όλα στο λατινικό «obtenere», δηλαδή «αποκτώ». Το φινλανδικό και το δανικό κείμενο συνηγορούν επίσης υπέρ συσταλτικής ερμηνείας. Η διασταλτική ερμηνεία του γερμανικού και του αγγλικού κειμένου που επικαλέστηκαν ορισμένοι διάδικοι στηρίζεται συνεπώς σε πλάνη.

43. Η τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας που αναφέρεται στο αντικείμενο του *sui generis* δικαιώματος θα μπορούσε να παράσχει πρόσθετα στοιχεία για την ορθή ερμηνεία του όρου «απόκτηση» (*Beschaffung*) κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Αυτή η αιτιολογική σκέψη μνημονεύει μόνο δύο είδη δραστηριοτήτων όσον αφορά τις προστατευόμενες επενδύσεις: την αναζήτηση και τη συγκέντρωση του περιεχομένου. Και εδώ όμως ανακύπτουν προβλήματα από τις διαφορές μεταξύ των κειμένων στις διάφορες γλώσσες. Τα περισσότερα κείμενα χρησιμοποιούν για την πρώτη δραστηριότητα τον ίδιο όρο με αυτόν που χρησιμοποιεί το άρθρο 7, παράγραφος 1 (απόκτηση). Επιπλέον, οι χρησιμοποιούμενοι όροι δεν περιγράφουν πάντα την ίδια δραστηριότητα, ανάγονται όμως κυρίως στην αναζήτηση και στη συγκέντρωση του περιεχομένου της βάσης δεδομένων.

44. Οι γλωσσικές αποδόσεις που στην τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη χρησιμοποιούν δύο όρους διαφορετικούς από τους όρους του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας πρέπει να ερμηνευθούν κατά την

έννοια ότι οι δύο μνημονευόμενες δραστηριότητες πρέπει να θεωρηθούν ως υποκατηγορία της απόκτησης του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Βεβαίως, ανακύπτει το ερώτημα γιατί η τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη περιγράφει ακριβέστερα μόνο την απόκτηση και όχι τον έλεγχο ή την παρουσίαση. Οι δύο τελευταίες δραστηριότητες μνημονεύονται για πρώτη φορά στην τεσσαρακοστή αιτιολογική σκέψη.

45. Οι γλωσσικές αποδόσεις που στην τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη χρησιμοποιούν τους ίδιους όρους με αυτούς του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας πρέπει αντιστρόφως να ερμηνευθούν κατά την έννοια ότι ο όρος «απόκτηση» (*Beschaffung*) που χρησιμοποιεί η τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη έχει πλέον περιορισμένο περιεχόμενο, ενώ ο όρος που χρησιμοποιεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας πρέπει να νοηθεί υπό ευρύτερη έννοια, υπό την έννοια δηλαδή ότι καλύπτει και τις άλλες δραστηριότητες που μνημονεύει η τριακοστή ένατη αιτιολογική σκέψη.

46. Συνεπώς, όλες οι γλωσσικές αποδόσεις επιτρέπουν την ερμηνεία ότι η «απόκτηση» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας είναι σαφές ότι δεν καλύπτει την κατά κυριολεξία εύρεση των δεδομένων, δηλαδή τη γένεσή τους¹⁰ και συνεπώς αποκλείει την προπαρασκευαστική φάση¹¹. Αν, πάντως, η δημιουργία των δεδομένων συμπίπτει με τη συλλογή και τη διευθέτησή τους καλύπτεται από την προστασία της οδηγίας.

10 — Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 152.

11 — Guglielmetti (υποσημείωση 7), σ. 184 Karnell, «The European *Sui Generis* Protection of Data Bases», *Journal of the Copyright Society of the USA*, 2002, σ. 993.

47. Συναφώς, υπενθυμίζω ότι η θεωρία του υποπροϊόντος «Spin-off» δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Ο σκοπός που επιδιώκεται με την απόκτηση του περιεχομένου μιας βάσης δεδομένων δεν μπορεί να διαδραματίσει, δηλαδή, κανένα ρόλο¹². Αυτό σημαίνει ότι η προστασία χωρεί και στις περιπτώσεις που η απόκτηση πραγματοποιήθηκε αρχικά ενόψει δραστηριότητας διαφορετικής από την κατασκευή της συγκεκριμένης βάσης δεδομένων. Πράγματι, η οδηγία προστατεύει την απόκτηση δεδομένων και όταν δεν πραγματοποιείται ενόψει κατάρτισης βάσης δεδομένων¹³, πράγμα που συνηγορεί επίσης υπέρ της άποψης ότι στο πεδίο εφαρμογής της προστασίας εμπίπτει μια εξωτερική βάση δεδομένων που στηρίζεται σε εσωτερική βάση δεδομένων.

48. Όσον αφορά την ανωτέρω αναπτυχθείσα ερμηνεία του όρου «απόκτηση» στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με τη βάση δεδομένων BHB. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει, πρώτον, να χαρακτηρίσει τα δεδομένα και τα της χρησιμοποίησής τους από την απόκτησή τους μέχρι την καταγραφή τους στη βάση δεδομένων. Τούτο αφορά, μεταξύ άλλων, την αξιολόγηση των τριών κυρίων καθηκόντων της Weatherby πριν από τη δημοσίευση των πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών, δηλαδή την καταχώριση μιας σειράς πληροφοριών, την προσθήκη βαρών ισοζυγισμού καθώς και την κατάρτιση των καταλόγων των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία. Στα ανωτέρω προστίθεται η καταχώριση των επιδόσεων των αλόγων στις ιπποδρομίες.

49. Ωστόσο, ακόμη και αν χαρακτηριστούν οι δραστηριότητες αυτές ως δημιουργία νέων δεδομένων, είναι δυνατόν να έχουμε «απόκτηση» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Αυτό θα συνέβαινε αν η δημιουργία των δεδομένων συνέπιπτε με την επεξεργασία τους από την οποία και δεν θα μπορούσε να αποχωριστεί.

2. Ο όρος «έλεγχος» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας (τρίτο προδικαστικό ερώτημα)

50. Το εν λόγω προδικαστικό ερώτημα αφορά κατ' ουσίαν το ζήτημα αν ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη βάση δεδομένων της BHB πρέπει να χαρακτηρισθούν ως «έλεγχος» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας.

51. Ο «έλεγχος» αφορά, σε αντιδιαστολή προς την «απόκτηση», τα δεδομένα τα οποία αποτελούν ήδη περιεχόμενο της βάσεως δεδομένων. Τούτο σημαίνει εκ πρώτης όψεως ότι ο χρόνος διεξαγωγής του ρυθμιζόμενου στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ελέγχου τοποθετείται μετά την καταχώριση που πρέπει να ελεγχθεί. Κατά συνέπεια, η διάταξη αυτή δεν φαίνεται να περιλαμβάνει τους ελέγχους που αφορούν στοιχεία τα

12 — Βλ. υπέρ της απόψεως αυτής P. Bernt Hugenholtz, «De spin-off theorie uitgesponnen», *AMI - Tijdschrift voor auteurs-, media & informatierecht* 2002, σ. 161 (164, υποσημείωση 19).

13 — Von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 5, σχετικά με το άρθρο 7.

οποία καταχωρίζονται για πρώτη φορά, διότι δεν πρόκειται συναφώς ακόμη για το υφιστάμενο περιεχόμενο της βάσεως δεδομένων.

52. Πρόκειται κατ' ουσίαν για τον έλεγχο των «στοιχείων» της βάσεως δεδομένων από απόψεως πληρότητας και ορθότητας, στον οποίο εντάσσεται και ο έλεγχος της ενημερότητας μιας βάσεως δεδομένων. Κατά συνέπεια, το αποτέλεσμα του ελέγχου αυτού μπορεί όμως να απαιτεί και την απόκτηση δεδομένων και την προσθήκη τους.

53. Δεν αμφισβητείται ότι οι συνεργάτες της βάσεως δεδομένων του ΒΗΒ πραγματοποιούν σειρά ελέγχων. Σ' αυτούς εντάσσονται, μεταξύ άλλων, οι διάφοροι έλεγχοι ταυτότητας όσον αφορά τις δηλώσεις συμμετοχής και το άλογο καθώς και οι έλεγχοι του κατά πόσον τα άλογα πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στην ιπποδρομία.

54. Αντιθέτως υπάρχει αμφιβολία ως προς το αν ελέγχεται και σε τι έλεγχο υποβάλλεται το περιεχόμενο της βάσεως δεδομένων, όπως π. χ. ορισμένα στοιχεία που αφορούν τους προπονητές, ή αν ο έλεγχος των πληροφοριών διεξάγεται πριν από την καταχώριση, δηλαδή πριν το προς έλεγχο στοιχείο καταστεί μέρος της βάσεως δεδομένων.

55. Ακόμη όμως και αν ορισμένοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της υποθέσεως της κύριας δίκης πριν από την

καταχώριση στη βάση δεδομένων, αυτό δεν σημαίνει ότι και οι άλλες δραστηριότητες ελέγχου δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως έλεγχος υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Όσον αφορά την ενημέρωση και/ή τη διόρθωση του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων, πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση της οδηγίας ότι πρόκειται για έλεγχο. Αρκεί, επομένως, ότι ορισμένες από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν πρέπει να χαρακτηρισθούν ως έλεγχος υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας και ότι οι ουσιώδεις επενδύσεις αφορούν τουλάχιστον το τμήμα των δραστηριοτήτων που καλύπτει το άρθρο 7, παράγραφος 1.

56. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει αν οι επίδικες ελεγκτικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης πρέπει να χαρακτηρισθούν ως «έλεγχος» υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας.

Γ — Περιεχόμενο του δικαιώματος προστασίας

57. Εξ αρχής υπενθυμίζω ότι ο στόχος που επιδιώχθηκε με την καθιέρωση του *sui generis* δικαιώματος δεν ήταν η εναρμόνιση του δικαιώματος, αλλά η επιδίωξη ιδρύσεως νέου δικαιώματος¹⁴. Το δικαίωμα αυτό είναι ευρύτερο από τα δικαιώματα διανομής και

14 — Κοινή θέση (ΕΚ) 20/95, που θεσπίστηκε από το Συμβούλιο στις 10 Ιουλίου 1995, παράγραφος 14.

αναπαραγωγής που γνωρίζαμε μέχρι τώρα. Για τον προσδιορισμό των απαγορευομένων πράξεων πρέπει να ληφθεί υπόψη και αυτό το δικαίωμα. Για τον λόγο αυτόν έχουν ιδιαίτερη σημασία οι νομικοί ορισμοί που περιέχει το άρθρο 7, παράγραφος 2.

58. Το άρθρο 7 της οδηγίας απαρτίζεται εκ πρώτης όψεως από δύο ομάδες απαγορευτικών κανόνων ή, αν το εξετάσουμε από τη σκοπιά του δικαιούχου δηλαδή αυτού που δημιούργησε τη βάση δεδομένων, από δύο διαφορετικές κατηγορίες δικαιωμάτων. Ενώ η παράγραφος 1 διατυπώνει απαγόρευση αφορώσα το κύριο μέρος της βάσης δεδομένων, η παράγραφος 5 απαγορεύει ορισμένες πράξεις που αφορούν επουσιώδη μέρη της βάσης δεδομένων. Ωστόσο, αν στηριχθούμε στον παραλληλισμό μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους μπορούμε να θεωρήσουμε την παράγραφο 5 ως εξαίρεση από τον κανόνα της παραγράφου 1¹⁵. Η παράγραφος 5 σκοπεί να προλάβει την παράκαμψη της απαγόρευσης της παραγράφου 1¹⁶, και κατά συνέπεια μπορεί να χαρακτηριστεί και ως ρήτρα προστασίας¹⁷.

59. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας ρυθμίζει το δικαίωμα του κατασκευαστή της βάσης δεδομένων να απαγορεύσει ορισμένες πράξεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο υποδηλώνει

συγχρόνως ότι οι πράξεις αυτές απαγορεύονται. Οι πράξεις που μπορούν να απαγορευθούν και κατά συνέπεια απαγορεύονται είναι αφενός η εξαγωγή και αφετέρου η αναχρησιμοποίηση. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας περιέχει νομικούς ορισμούς της «εξαγωγής» και της «αναχρησιμοποίησης».

60. Η απαγόρευση που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, όντως τελεί υπό προϋποθέσεις: προϋποθέτει συγκεκριμένα ότι η απαγορευόμενη πράξη αφορά το σύνολο ή ουσιώδες μέρος της βάσης δεδομένων.

61. Κατά συνέπεια, θα αναλύσω τις δύο αυτές περιπτώσεις στηριζόμενη στη διάκριση που είναι καθοριστική για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, μεταξύ «ουσιωδών» και «επουσιωδών» μερών της βάσης δεδομένων. Στη συνέχεια θα εξετάσω τις πράξεις που απαγορεύονται βάσει της παραγράφου 1 και της παραγράφου 5.

1. Ουσιώδη και επουσιώδη μέρη μιας βάσεως δεδομένων

Γενικές παρατηρήσεις (πρώτο προδικαστικό ερώτημα)

62. Υποστηρίχθηκε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1,

15 — Jens-Lienhard Gaster, *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, παράγραφος 492.

16 — Oliver Hornung, *Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, σ. 116 επ. Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 180. von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 16 σχετικά με το άρθρο 7.

17 — Κοινή θέση (ΕΚ) 20/95 (όπ.π., υποσημείωση 14), παράγραφος 14.

της οδηγίας απαγορεύει μόνον τις πράξεις που έχουν ως αποτέλεσμα τα δεδομένα να διευθετούνται κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και να είναι ατομικώς προσιτά, όπως τούτο ισχύει για την αρχική βάση.

63. Το επιχείρημα αυτό πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι εξαρτά την εφαρμογή του *sui generis* δικαιώματος από μια προϋπόθεση. Το ζήτημα αν η προϋπόθεση αυτή υφίσταται πράγματι πρέπει να αντιμετωπίζεται από την άποψη των διατάξεων σχετικά με το αντικείμενο της προστασίας, ιδίως από την άποψη των κατά νόμον ορισμών, που διαλαμβάνονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, των πράξεων που απαγορεύονται από το άρθρο 7, παράγραφος 1.

64. Ούτε το άρθρο 7, παράγραφος 1, ούτε το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας διατυπώνουν ρητώς την προαναφερθείσα προϋπόθεση: δεν περιέχουν ούτε καν απλό υπαινιγμό για την προϋπόθεση αυτή. Το γεγονός ότι στο άρθρο 1, παράγραφος 2, διαλαμβάνεται ρητώς η «συστηματική ή μεθοδική» διευθέτηση των δεδομένων, αλλά η αναφορά αυτή απουσιάζει παντελώς από το άρθρο 7, συνηγορεί μάλλον υπέρ του αντιθέτου συμπεράσματος, ήτοι ότι ο νομοθέτης δεν θέλησε ακριβώς να καταστήσει το κριτήριο αυτό προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 7.

65. Ο σκοπός της οδηγίας αποτελεί και αυτός επιχείρημα κατά του εν λόγω προσθέτου κριτηρίου.

66. Η προστασία που προβλέπει το άρθρο 7 θα περιοριζόταν, συγκεκριμένα, σοβαρά από το αποτέλεσμα ενός τέτοιου κριτηρίου, καθόσον η απαγόρευση που διαλαμβάνεται στο άρθρο αυτό θα μπορούσε να παρακαμφθεί χάρη σε μια απλή μερική τροποποίηση των βάσεων δεδομένων.

67. Το γεγονός ότι η οδηγία αποσκοπεί επίσης στο να απαγορεύσει, ως ενδεχόμενη παράβαση, μια νέα διαρρύθμιση του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων προκύπτει από την τριακοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη της, η οποία υπαινίσσεται τον κίνδυνο αυτό και την ανεπάρκεια του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

68. Η οδηγία αποσκοπεί ακριβώς στη δημιουργία ενός νέου δικαιώματος, στο οποίο δεν μπορεί να αντιταχθεί η τεσσαρακοστή έκτη αιτιολογική σκέψη η οποία αφορά μια άλλη πτυχή.

69. Ακόμη και η τεσσαρακοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη στην οποία διαλαμβάνεται ότι δεν υφίσταται επέκταση της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού σε απλά πραγματικά στοιχεία ή δεδομένα, δεν συνηγορεί υπέρ ενός προσθέτου κριτηρίου. Τούτο δεν σημαίνει, βεβαίως, ότι η προστασία καλύπτει επίσης τα ίδια τα δεδομένα ή ακόμη ορισμένα μεμονωμένα δεδομένα. Αυτό που προστατεύει το *sui generis* δικαίωμα, είναι —και τούτο παραμένει— η βάση δεδομένων.

70. Επιβάλλεται συνεπώς, για να συναχθεί συμπέρασμα επί του σημείου αυτού, η διαπίστωση ότι το πανομοιότυπο της συστη-

ματικής ή μεθοδικής διευθετήσεως των δεδομένων σε σχέση με την αρχική βάση δεδομένων δεν συνιστά κριτήριο της εκτιμήσεως του νομίμου των πράξεων που διενεργήθηκαν επί βάσεως δεδομένων. Δεν είναι συνεπώς ακριβής ο ισχυρισμός ότι η οδηγία δεν προστατεύει δεδομένα που έχουν τροποποιηθεί ή που έχουν διαρρυθμιστεί σύμφωνα με μια άλλη δομή.

71. Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι όροι «ουσιώδες μέρος του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων» ή «επουσιώδες μέρος του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων» στο άρθρο 7 της οδηγίας μπορούν να περιλαμβάνουν και έργα που προέρχονται τη βάση δεδομένων, ημερομηνίες ή άλλα στοιχεία, τα οποία δεν έχουν καταταγεί τόσο συστηματικά ή μεθοδικά και δεν είναι προσιτά στον καθένα όπως στην αρχική βάση δεδομένων.

Η έννοια του «ουσιώδους μέρους μιας βάσεως δεδομένων» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας (πρώτο, τέταρτο και έκτο προδικαστικό ερώτημα)

72. Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ερωτά πώς πρέπει να ερμηνευθεί η έκφραση «ουσιώδες μέρος μιας βάσεως δεδομένων» υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας. Αντίθετα προς άλλες σημαντικές έννοιες, η έκφραση αυτή δεν ορίζεται στην οδηγία. Ο ορισμός εγκαταλείφθηκε κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, ειδικότερα στο στάδιο της κοινής θέσεως του Συμβουλίου.

73. Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας αφορά δύο περιπτώσεις. Από το κείμενο του άρθρου προκύπτει ότι ο ουσιώδης χαρακτήρας μπορεί να έχει ποσοτική ή ποιοτική βάση. Η διάρθρωση αυτή, την οποία επέλεξε ο νομοθέτης, πρέπει συνεπώς να ερμηνευθεί ως σημαίνουσα ότι ένα μέρος της βάσεως δεδομένων μπορεί να είναι ουσιώδες ή να είναι ουσιώδες μόνον από ποιοτικής και όχι από ποσοτικής απόψεως. Πρέπει συνεπώς να απορριφθεί η θέση ότι οι απαγορευόμενες πράξεις πρέπει συστηματικά να αφορούν ένα ποσοτικά ελάχιστο μέρος της βάσεως δεδομένων.

74. Η εναλλακτική ποσοτική βάση πρέπει να ερμηνευθεί ως προϋποθέτουσα την ποσοτικοποίηση του μέρους της βάσεως δεδομένων το οποίο αφορά μια απαγορευόμενη ενέργεια. Τίθεται στην περίπτωση αυτή το ερώτημα αν πρέπει να χρησιμοποιηθεί εδώ μια σχετική ή απόλυτη έννοια. Τούτο σημαίνει ότι πρέπει είτε να συγκριθεί το επίμαχο μέρος με το σύνολο του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων¹⁸ είτε να εκτιμηθεί το επίμαχο μέρος αυτό καθ' εαυτό.

75. Σημειωτέον συναφώς ότι μια υπό σχετική έννοια κατανόηση θα μπορούσε να έχει δυσμενείς συνέπειες για τους κατασκευαστές μεγάλων βάσεων δεδομένων¹⁹, καθόσον το επίμαχο μέρος θα είναι όλο και λιγότερο ουσιώδες στον βαθμό που αυξάνει η διάσταση του συνόλου. Σε μια τέτοια περίπτωση, μια συμπληρωματική ποιοτική εκτίμηση θα μπορούσε να επιτρέψει μια σύγ-

18 — Βλ. αντί πολλών von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 15 σχετικά με το άρθρο 7.

19 — Grützmacher (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 340.

κριση, καθόσον μπορεί παρ' όλα αυτά να θεωρηθεί ουσιώδες από ποιοτική άποψη ένα μέρος μικρών σχετικά διαστάσεων. Είναι ομοίως δυνατό να συσχετισθούν οι δύο ποσοτικές προσεγγίσεις. Τούτο θα καθιστούσε δυνατό τον χαρακτηρισμό ως ουσιώδους ενός μέρους σχετικά περιορισμένου, λόγω του απόλυτου μεγέθους του.

76. Τίθεται επίσης το ζήτημα αν η ποσοτική εκτίμηση μπορεί να συνδυαστεί με την ποιοτική εκτίμηση. Τούτο μπορεί βεβαίως να συμβεί μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατή μια εκτίμηση από ποιοτικής απόψεως. Αν τούτο συμβαίνει, τίποτα δεν εμποδίζει τη μέτρηση των επίμαχων μερών σύμφωνα με τις δύο προσεγγίσεις.

77. Στο πλαίσιο της ποιοτικής εκτιμήσεως, η τεχνική ή οικονομική αξία διαδραματίζει εν πάση περιπτώσει κάποιο ρόλο²⁰. Έτσι, ένα μέρος που έχει περιορισμένο μέγεθος αλλά το οποίο είναι ουσιώδες λόγω της αξίας του μπορεί να ληφθεί υπόψη. Για παράδειγμα, όσον αφορά την αξία καταλόγων στον αθλητικό τομέα, έχουν αναφερθεί τα στοιχεία της πληρότητας και της ακρίβειάς τους.

78. Η οικονομική αξία ενός μέρους μιας βάσεως δεδομένων υπολογίζεται κατά

γενικό κανόνα με γνώμονα την έλλειψη ζητήσεως στην αγορά²¹, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι το επίμαχο μέρος δεν έχει εξαχθεί ή αναχρησιμοποιηθεί με βάση τις συνθήκες της αγοράς, αλλά κατ' άλλο τρόπο. Η εκτίμηση του επίμαχου μέρους και της οικονομικής αξίας του μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί από την άποψη του προσώπου που προέβη στην πράξη, εξετάζοντας τις οικονομίες που αυτός πραγματοποίησε χάρη στην εξαγωγή ή στην αναχρησιμοποίηση.

79. Αν ληφθεί ως αφτηρία ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει το άρθρο 7 της οδηγίας, ήτοι η προστασία των επενδύσεων, πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι επενδύσεις που πραγματοποίησε ο κατασκευαστής της βάσεως δεδομένων²². Συγκεκριμένα, από την τεσσαρακοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη προκύπτει ότι η απαγόρευση των εξαγωγών και αναχρησιμοποιήσεων αποσκοπεί στο να μη θιγούν οι επενδύσεις²³.

80. Οι πραγματοποιηθείσες επενδύσεις μπορούν κατά συνέπεια να αποτελέσουν στοιχεία για την εκτίμηση της αξίας του επίμαχου μέρους της βάσεως δεδομένων, ειδικότερα δε του κόστους κτήσεως²⁴.

21 — Krähn, J., *Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts*, 2001, p. 162.

22 — Βλ. Guglielmetti (όπ.π., υποσημείωση 16), σ. 186· Krähn (όπ.π., υποσημείωση 12), σ. 161· Leistner (όπ.π., υποσημείωση 18), σ. 172.

23 — Σύμφωνα με μια άποψη, η αφηρημένη ιδιοποίηση θα αρκούσε για να προκαλέσει τη ζημία, βλ. Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 173· βλ. Herman M. H. Speyart, «*De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland*», *Informatierecht — AMI 1996*, σ. 171 (174).

24 — Carine Doutreloup, «*Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/6/CE du 11 Mars 1996: un droit sur l'information?*», στο: *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, σ. 903 (913).

20 — Gaster (όπ.π., υποσημείωση 15), παράγραφος 495· Grütz-macher (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 340· von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 15 σχετικά με το άρθρο 7.

81. Ομοίως η οδηγία δεν ορίζει το όριο εκείθεν του οποίου μπορεί να γίνει λόγος για ουσιώδη χαρακτήρα. Η νομική επιστήμη θεωρεί σαφέστατα ότι βούληση του νομοθέτη υπήρξε να αφήσει στη νομολογία τη μέριμνα καθορισμού του ορίου αυτού²⁵.

82. Ο ουσιώδης χαρακτήρας δεν μπορεί ωστόσο να εξαρτάται από τη σημασία της προκληθείσας ζημίας²⁶. Ο σχετικός υπαινιγμός που περιέχεται στο προοίμιο, στην τεσσαρακοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη in fine, δεν μπορεί να αρκεί για να καθορισθεί τόσο υψηλά το όριο από το οποίο εξαρτάται η προστασία. Εξάλλου, μπορεί να τεθεί το ερώτημα αν η «σημαντική προσβολή» μπορεί πράγματι να αποτελέσει κριτήριο για να καθορισθεί το τι είναι ουσιώδες, καθόσον η τεσσαρακοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη μπορεί επίσης να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μια «σημαντική προσβολή» αποτελεί πρόσθετη προϋπόθεση απαιτούμενη στην περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη αποδειχθεί ότι πρόκειται για ουσιώδες μέρος μιας βάσεως δεδομένων. Ακόμη και οι συνέπειες των απαγορευομένων πράξεων, που μνημονεύονται στην έκτη αιτιολογική σκέψη, ήτοι οι σοβαρές οικονομικές και τεχνικές συνέπειες, δεν φαίνεται να δικαιολογούν μια υπερβολικά αυστηρή εκτίμηση από την άποψη της ζημίας. Οι δύο αιτιολογικές σκέψεις αποσκοπούν μάλλον στο να τονίσουν την ανάγκη, από οικονομικής απόψεως, της προστασίας των βάσεων δεδομένων.

Ο όρος «μη ουσιώδες μέρος του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας (πέμπτο και έκτο προδικαστικό ερώτημα)

83. Ούτε για τον όρο «μη ουσιώδες μέρος του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας προβλέπεται πλέον νομικός ορισμός, όπως συνέβαινε στο άρθρο 11, παράγραφος 8, στοιχείο α', της τροποποιημένης προτάσεως της Επιτροπής (93) 464 τελικό.

84. Η ερμηνεία του κριτηρίου «μη ουσιώδες» πρέπει να εμπνευσθεί από τον σκοπό της διατάξεως για την οποία έχει νομική σημασία. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας πρέπει να καλύψει εκείνον τον τομέα ο οποίος δεν καλύπτεται από το άρθρο 7, παράγραφος 1, το οποίο ισχύει μόνον για ουσιώδη μέρη. Επομένως, η έκφραση «μη ουσιώδες μέρος» πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπον ώστε να αφορά ένα μέρος το οποίο δεν υπερβαίνει το όριο του ουσιώδους χαρακτήρα από ποιοτικής ή ποσοτικής απόψεως κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1. Το όριο αυτό συνιστά το ανώτατο όριο. Υφίσταται όμως και ένα κατώτατο όριο. Αυτό προκύπτει από τη γενική αρχή της οδηγίας, κατά την οποία το ειδικό δικαίωμα προστασίας δεν καλύπτει ατομικά στοιχεία.

25 — Doutreloup (όπ.π., υποσημείωση 24), σ. 913· Gaster (όπ.π., υποσημείωση 15), παράγραφος 496· Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 171· von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 15 σχετικά με το άρθρο 7.

26 — Βλ. ωστόσο υπό αντίθετη έννοια (όπ.π., υποσημείωση 11), σ. 1000· Krähn (όπ.π., υποσημείωση 21), σ. 163.

85. Στον εθνικό δικαστή εναπόκειται η αξιολόγηση των μερών που αφορά η δια-

φορά της κύριας δίκης κατ' εφαρμογή των εκτεθέντων κριτηρίων στα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά.

αυτές απαγορευόμενες πράξεις. Δεν έχει συνεπώς σημασία αν η χρήση είναι αμιγώς εμπορική ή όχι. Μόνον τα χαρακτηριστικά που διαλαμβάνονται στους δύο νομικούς ορισμούς παραμένουν καθοριστικά.

2. Οι απαγορεύσεις που αφορούν το ουσιώδες μέρος του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων

86. Το δικαίωμα του κατασκευαστή να απαγορεύει ορισμένες πράξεις, το οποίο προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, καθιστά δυνατή τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι οι πράξεις αυτές, ήτοι η εξαγωγή και η αναχρησιμοποίηση, απαγορεύονται. Οι πράξεις αυτές χαρακτηρίζονται έτσι ως «χωρίς άδεια» σε μια σειρά αιτιολογικών σκέψεων²⁷.

89. Αντιθέτως προς όσα προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 5, τα δύο μέτρα απαγορεύσεως δεν περιορίζονται εδώ στις αναλαμβανόμενες και συστηματικές πράξεις. Δεδομένου ότι οι παραγόμενες πράξεις πρέπει, σύμφωνα με την παράγραφο 1, να αφορούν ουσιώδη μέρη του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, ο κοινοτικός νομοθέτης τις εξαρτά από προϋποθέσεις που είναι λιγότερο αυστηρές απ' ό,τι για τις πράξεις που αφορούν επουσιώδη μέρη και διαλαμβάνονται στην παράγραφο 5.

87. Εν συνεχεία, πρέπει να ερμηνευθούν οι έννοιες της «εξαγωγής» και της «αναχρησιμοποίησης». Πρέπει προς τούτο να ερμηνευθούν οι αντίστοιχοι νομικοί ορισμοί που διαλαμβάνονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας. Υπενθυμίζω, στο πλαίσιο αυτό, τον σκοπό της οδηγίας που συνίσταται στην καθιέρωση ενός νέου είδους δικαιώματος, πράγμα το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη ως κριτήριο κατά την ερμηνεία των δύο αυτών εννοιών.

90. Συναφώς πρέπει να εφιστήσω την προσοχή σε μια πεπλανημένη ερμηνεία της οδηγίας²⁸. Στον βαθμό που ο νομικός ορισμός του άρθρου 7, παράγραφος 2, αφορά είτε το σύνολο είτε ένα ουσιώδες μέρος, ο ορισμός αυτός αναλαμβάνει άσκοπα την προϋπόθεση αυτή που προβλέπεται ήδη στην παράγραφο 1. Ο νομικός ορισμός που διαλαμβάνεται στο άρθρο 7, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 5, καταλήγει μάλιστα σε μια αντίφαση. Συγκεκριμένα, η παράγραφος 5 απαγορεύει την εξαγωγή και την αναχρησιμοποίηση επουσιωδών μερών. Αν οι έννοιες της εξαγωγής και της αναχρησιμοποίησης ερμηνευόνταν με γνώμονα τον νομικό ορισμό του άρθρου 7, παράγραφος 2, τούτο θα είχε ως συνέπεια —παραδόξως— το άρθρο

27 — Βλ., π.χ., την τεσσαρακοστή πρώτη, τεσσαρακοστή δεύτερη, τεσσαρακοστή πέμπτη και τεσσαρακοστή έκτη αιτιολογική σκέψη.

28 — Βλ. Κουμάντος (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 121.

7, παράγραφος 5, να απαγορεύει ορισμένες πράξεις επί εποσειωδών μερών μόνον αν αφορούν το σύνολο ή ουσιώδη μέρη.

91. Πολλοί από τους μετέχοντες στη διαδικασία τόνισαν επίσης την ανταγωνιστική πτυχή. Πρέπει να εξεταστεί η πτυχή αυτή λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η τελική μορφή της οδηγίας δεν περιέχει τη ρύθμιση που αρχικώς προέβλεπε η Επιτροπή σχετικά με τη χορήγηση υποχρεωτικών αδειών.

92. Οι αντίπαλοι μιας ευρείας προστασίας των κατασκευαστών βάσεων δεδομένων φοβούνται ότι η προστασία αυτή ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας μονοπωλίων, ειδικότερα στην περίπτωση δεδομένων στα οποία η πρόσβαση ήταν μέχρι σήμερα ελεύθερη. Ένας κατασκευαστής που διαθέτει δεσπόζουσα θέση θα μπορούσε να καταχραστεί τη θέση αυτή. Πρέπει να υπενθυμισω συναφώς ότι η οδηγία δεν αποκλείει την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού του πρωτογενούς και του παραγώγου δικαίου. Οι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό συμπεριφορές των κατασκευαστών βάσεων δεδομένων εξακολουθούν να υπόκεινται στους κανόνες αυτούς. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει τόσο από την τεσσαρακοστή έβδομη αιτιολογική σκέψη όσο και από το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή εξετάζει αν η εφαρμογή του *sui generis* δικαιώματος επέφερε καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσεως ή άλλες προσβολές του ελεύθερου ανταγωνισμού.

93. Το ζήτημα του νομικού καθεστώτος των ελευθέρως προσιτών δεδομένων εθίγη επίσης στην παρούσα διαδικασία. Οι κυβερνήσεις που μετέχουν στη διαδικασία φρονούν ακριβώς επί του θέματος αυτού ότι τα δημόσια δεδομένα δεν προστατεύονται από την οδηγία.

94. Πρέπει κατ' αρχάς να τονιστεί επί του σημείου αυτού ότι η προστασία εφαρμόζεται αποκλειστικά στο περιεχόμενο των βάσεων δεδομένων και όχι στα δεδομένα. Ο κίνδυνος επεκτάσεως της προστασίας και στα στοιχεία που περιέχονται σε μια βάση δεδομένων μπορεί, αφενός, να αποσοβηθεί μέσω μιας περιοριστικής ερμηνείας της οδηγίας επί του σημείου αυτού, όπως προτείνω εν προκειμένω. Υφίσταται, αφετέρου, μια υποχρέωση εφαρμογής των εθνικών και κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού στις επιμέρους περιπτώσεις.

95. Όσον αφορά την προστασία των δεδομένων που απαρτίζουν το περιεχόμενο μιας βάσεως η οποία είναι άγνωστη στον χρήστη των δεδομένων, πρέπει να τονιστεί ότι η οδηγία απαγορεύει μόνον ορισμένες πράξεις: την εξαγωγή και την αναχρησιμοποίηση.

96. Ναι μεν η απαγόρευση της εξαγωγής προϋποθέτει ότι η ύπαρξη της βάσεως δεδομένων είναι γνωστή, πλην όμως τούτο δεν ισχύει στην περίπτωση της αναχρησιμοποίησης. Πρέπει συνεπώς να επανέλθω στην προβληματική αυτή κατά την εξέταση του ζητήματος της αναχρησιμοποίησης.

α) Η έννοια της «εξαγωγής» κατά το άρθρο 7 της οδηγίας (έβδομο προδικαστικό ερώτημα)

97. Η έννοια της «εξαγωγής» κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, πρέπει να ερμηνευθεί με βάση τον νομικό ορισμό που δίδει το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο α'.

98. Το πρώτο στοιχείο είναι εκείνο της μεταφοράς του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων σε άλλο υπόθεμα, ανεξαρτήτως του αν αυτό είναι μόνιμο ή προσωρινό. Από την έκφραση «με οποιοδήποτε μέσο ή υπό οποιαδήποτε μορφή» μπορεί να συναχθεί ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δίδει ευρεία έννοια στον όρο «εξαγωγή».

99. Επομένως, αντικείμενο της ρυθμίσεως δεν είναι μόνον η μεταφορά σε άλλο υπόθεμα του ίδιου τύπου²⁹, αλλά και η μεταφορά σε υπόθεμα διαφορετικού τύπου³⁰. Επομένως, η απλή εκτύπωση του περιεχομένου εμπίπτει στην έννοια της «εξαγωγής».

100. Επιπλέον, η «εξαγωγή» δεν μπορεί ασφαλώς να εκληφθεί υπό την έννοια ότι, για να έχει εφαρμογή η απαγόρευση, τα εξαγόμενα στοιχεία παύουν πλέον να περιέχονται στη βάση δεδομένων. Εντούτοις, η

«εξαγωγή» δεν μπορεί να ερμηνεύεται τόσο ευρέως ώστε να καλύπτει και την έμμεση μεταφορά. Αντιθέτως, η οδηγία απαιτεί την άμεση μεταφορά σε άλλο υπόθεμα. Σε αντίθεση με αυτό το οποίο συμβαίνει στην περίπτωση της «αναχρησιμοποίησης», δεν υφίσταται εν προκειμένω καμιά δημόσια χρησιμοποίηση. Αρκεί και η ιδιωτική μεταφορά.

101. Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο, δηλαδή το συγκεκριμένο αντικείμενο της βάσεως δεδομένων («το σύνολο ή ουσιώδες μέρος»), παραπέμπω στις παρατηρήσεις που ανέπτυξα σχετικά με τον ουσιώδη χαρακτήρα.

102. Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εφαρμόσει τα προεκτεθέντα κριτήρια στα πραγματικά περιστατικά της διαδικασίας της κύριας δίκης.

Η έννοια της «αναχρησιμοποίησης» κατά το άρθρο 7 της οδηγίας (όγδοο και ένατο προδικαστικό ερώτημα)

103. Από τον νομικό ορισμό που δίδει το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας προκύπτει ότι η αναχρησιμοποίηση αφορά ένα τρόπο με τον οποίο στοιχεία της βάσεως τίθενται στη διάθεση του κοινού.

29 — Von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 19 σχετικά με το άρθρο 7.

30 — Gaster (όπ.π., υποσημείωση 25), παράγραφος 512.

104. Χρησιμοποιώντας ηθελημένα την έννοια της «αναχρησιμοποίησης» («Weiterverwendung») και όχι εκείνη της «επανεκμεταλλεύσεως» («Weiterverwertung») ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να δηλώσει με σαφήνεια ότι η προστασία πρέπει να αφορά και πράξεις που δεν συνιστούν εμπορική χρησιμοποίηση.

105. Οι τρόποι αναχρησιμοποίησης οι οποίοι απαριθμούνται στο πλαίσιο του νομικού ορισμού, όπως είναι η «διανομή αντιγράφων», η «εκμίσθωση» και η «μετάδοση με άμεση επικοινωνία», πρέπει να θεωρηθούν ως μια ενδεικτική απαρίθμηση, όπως το δείχνει η προσθήκη της εκφράσεως «με άλλες μορφές».

106. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η έννοια της «διαθέσεως στο κοινό» πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως³¹, πράγμα το οποίο υπονοεί η προσθήκη της εκφράσεως «πάσης μορφής» στο άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο β'. Αντιθέτως, απλές ιδέες³² ή η αναζήτηση πληροφοριών αυτών καθαυτών σε βάση δεδομένων³³ δεν καλύπτονται από την ως άνω έννοια.

107. Ορισμένοι διάδικοι υποστήριξαν ότι τα σχετικά δεδομένα είναι γνωστά στο κοινό. Η εξακρίβωση του αν συμβαίνει κάτι τέτοιο στη συγκεκριμένη υπόθεση εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο.

31 — Von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 27 σχετικά με το άρθρο 7.

32 — Von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 31 σχετικά με το άρθρο 7.

33 — Grützmacher (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 336.

108. Όπως και αν έχουν τα πράγματα, έστω και αν το εθνικό δικαστήριο συναγάγει ότι πρόκειται για γνωστά στο κοινό δεδομένα, τούτο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να υφίσταται παρ' όλ' αυτά προστασία των μερών της βάσεως δεδομένων τα οποία περιλαμβάνουν δημοσίως γνωστά στοιχεία.

109. Πράγματι, το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας περιλαμβάνει και έναν κανόνα σχετικά με την ανάληψη του δικαιώματος. Η εν λόγω ανάληψη του δικαιώματος επέρχεται μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Μία από τις προϋποθέσεις αυτές είναι η «πρώτη πώληση αντιγράφου». Εξ αυτού μπορεί να συναχθεί ότι το δικαίωμα μπορεί να αναλώνεται μόνο στο πλαίσιο τέτοιων συγκεκριμένων περιστάσεων. Σε περίπτωση αναχρησιμοποίησης με τρόπο διαφορετικό από τη μεσολάβηση αντιγράφου, δεν υφίσταται ανάληψη. Η τεσσαρακοστή τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας το προσδιορίζει εξίσου ρητά όσον αφορά τη μετάδοση με άμεση επικοινωνία. Επομένως, η sui generis προστασία δεν παρέχεται μόνον προκειμένου περί της πρώτης «διαθέσεως στο κοινό».

110. Δεδομένου ότι η οδηγία δεν κάνει λόγο για τον αριθμό των πράξεων που μπορούν να πραγματοποιούνται μετά την πρώτη «διάθεση στο κοινό», ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να έχει καμία σημασία. Έτσι, αν η σχετική πράξη αφορά ουσιώδες τμήμα του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, η σχετική προστασία υφίσταται αν τα δεδομένα λαμβάνονται από αυτοτελή πηγή, όπως για παράδειγμα ο γραπτός Τύπος ή το Διαδίκτυο, και όχι από την ίδια βάση δεδομένων. Σε αντίθεση με την εξαγωγή, η «αναχρησιμοποίηση» καλύπτει, μεταξύ

άλλων, και τους έμμεσους τρόπους κήσεως του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων. Συνεπώς, η έννοια της «μεταδόσεως» πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως³⁴.

κρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων είτε θίγουν αδικαιολόγητα τα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσεως.

111. Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εφαρμόσει τα εν λόγω κριτήρια στη συγκεκριμένη υπόθεση της κύριας δίκης.

3. Οι απαγορεύσεις σχετικά με μη ουσιώδη μέρη του περιεχομένου βάσεως δεδομένων (δέκατο προδικαστικό ερώτημα)

112. Όπως εξέθεσα ανωτέρω, το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας απαγορεύει την εξαγωγή ή/και την αναχρησιμοποίηση επισιωδών μερών του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων. Έτσι, η διάταξη αυτή διακρίνεται κατ' αρχάς από το άρθρο 7, παράγραφος 1, καθόσον δεν απαγορεύει κάθε εξαγωγή ή/και αναχρησιμοποίηση, αλλά μόνον τις πράξεις που προσδιορίζονται συγκεκριμένα. Οι εν λόγω πράξεις πρέπει να είναι «επανελημμένες και συστηματικές». Δεύτερον, η προβλεπόμενη από την παράγραφο 5 απαγόρευση διακρίνεται από εκείνη της παραγράφου 1 με βάση το αντικείμενό της. Αφορά ακόμα και τα επισιωδή μέρη μιας βάσεως. Προς αντιστάθμιση της εν λόγω λιγότερο περιοριστικής προϋποθέσεως, σε σχέση με αυτήν της παραγράφου 1, η παράγραφος 5 ορίζει ότι οι απαγορευόμενες πράξεις πρέπει να έχουν ορισμένες συνέπειες. Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει δύο εναλλακτικές περιπτώσεις: οι απαγορευόμενες πράξεις είτε έρχονται σε σύγ-

113. Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ πράξεως και συνεπειών, η διάταξη αυτή πρέπει να εκληφθεί υπό την έννοια ότι δεν απαιτείται κάθε πράξη, λαμβανόμενη χωριστά, να έχει μία από τις δύο ανωτέρω συνέπειες· αρκεί το συνολικό αποτέλεσμα των πράξεων να έχει μία από τις απαγορευόμενες συνέπειες³⁵. Όπως συμβαίνει και στην παράγραφο 1, σκοπός της παραγράφου 5 του άρθρου 7 είναι η προστασία του συμφέροντος που παρουσιάζει η απόσβεση της σχετικής επενδύσεως.

114. Εντούτοις, από την ερμηνεία του άρθρου 7 ανακύπτει ένα γενικό πρόβλημα, υπό την έννοια ότι, σε αντίθεση με την κοινή θέση στο πλαίσιο του Συμβουλίου, το γερμανικό οριστικό κείμενο της οδηγίας διατυπώθηκε κάπως ασθενέστερα. Αρκεί η σχετική πράξη να «οδηγεί» («hinausläuft») σε μία από τις προβλεπόμενες συνέπειες και όχι να «έχει» («gleichkommt») μια από τις συνέπειες αυτές. Οι λοιπές γλωσσικές αποδόσεις είναι διατυπωμένες με αμεσότερο τρόπο και ορίζουν, στην ουσία, ότι η εξαγωγή ή/και η αναχρησιμοποίηση πρέπει να είναι αντίθετες προς μια κανονική εκμετάλλευση ή να θίγουν αδικαιολόγητα κάποιο συμφέρον ή ακόμη κάνουν λόγο για αντίθετες προς τη σχετική ρύθμιση ή για ζημιογόνες πράξεις.

34 — Von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 38 σχετικά με το άρθρο 7.

35 — Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 181· von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 18 σχετικά με το άρθρο 7, υποσημείωση 225.

115. Επ' αυτού, πρέπει να εξεταστούν οι παραπλήσιες διατάξεις που υφίστανται στο διεθνές δίκαιο. Οι δύο συνέπειες τις οποίες προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας προέρχονται από το άρθρο 9, παράγραφος 2, του αναθεωρημένου κειμένου της Συμβάσεως της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, ειδικότερα από τα δύο πρώτα στοιχεία της τριπλής προϋποθέσεως που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη. Εντούτοις, τούτο δεν σημαίνει ότι οι δύο διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται με τον ίδιο τρόπο.

116. Πρώτον, το άρθρο 9 του αναθεωρημένου κειμένου της Συμβάσεως της Βέρνης επιδιώκει διαφορετικό σκοπό. Έτσι, η διάταξη αυτή επιτρέπει στα συμβαλλόμενα μέρη να παρεκκλίνουν από τους αυστηρούς κανόνες προστασίας, με την επιφύλαξη της τηρήσεως των προβλεπομένων κανόνων περί της τριπλής προϋποθέσεως. Η οδηγία περιλαμβάνει ανάλογες διατάξεις, δηλαδή προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να προβαίνουν σε παρεκκλίσεις, για παράδειγμα στο άρθρο 9.

117. Δεύτερον, το άρθρο 9 του αναθεωρημένου κειμένου της Συμβάσεως της Βέρνης διαφέρει στο ακόλουθο σημείο: δεν προβλέπει τη «σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση» και το ενδεχόμενο της «αδικαιολόγητης προσβολής» ως εναλλακτικές προϋποθέσεις αλλά ως δύο από τις τρεις σωρευτικώς οριζόμενες προϋποθέσεις³⁶.

118. Στο άρθρο 13 της συμφωνίας για τις πτυχές των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας που άπτονται του εμπορίου, γνωστής με την ονομασία συμφωνία ADPIC, καθώς και σε ορισμένες συμφωνίες της Παγκόσμιας Οργάνωσης της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (OMPI), περιέχονται και άλλοι κανόνες διεθνούς δικαίου παρεμφερείς προς το άρθρο 7, παράγραφος 5 της οδηγίας. Δεδομένου ότι οι τελευταίες αυτές διατάξεις θεσπίστηκαν μετά την οδηγία, δεν συντρέχει λόγος να ληφθούν υπόψη.

119. Οι ίδιες επιφυλάξεις ισχύουν για την ερμηνεία του άρθρου 13 της συμφωνίας ADPIC όπως αναθεωρήθηκε με τη Σύμβαση της Βέρνης. Συγκεκριμένα, ως έχει το άρθρο 9 αναθεωρημένο με τη Σύμβαση της Βέρνης, έτσι και το άρθρο 13 επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν περιορισμούς και παρεκκλίσεις από τα αποκλειστικά δικαιώματα. Αντιθέτως προς το άρθρο 9 της αναθεωρημένης Συμβάσεως της Βέρνης, η διάταξη αυτή περιλαμβάνει πάντως τις δύο συνέπειες, ήτοι «προσβολή της κανονικής εκμετάλλευσης» και «αδικαιολόγητη ζημία», ως εναλλακτικές λύσεις, κατά το πρότυπο της οδηγίας.

120. Τα στοιχεία αυτά εμφανίζουν ότι η ερμηνεία των διατάξεων του διεθνούς δικαίου που προπαρατέθηκαν δεν μπορεί να ισχύσει ως προς το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας.

36 — Sam Ricketson, *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986, 1987*, σ. 482.

121. Οι πράξεις εξαγωγής και αναχρησιμοποίησης που απαγορεύει η οδηγία, καθώς και οι συνέπειες των πράξεων αυτών έχουν το κοινό ότι ο επιδιωκόμενος από τις πράξεις αυτές σκοπός στερείται εν προκειμένω λυσιτέλειας. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας δεν μπορεί να τύχει ερμηνείας ερήμην των κανόνων που αφορούν τον επιδιωκόμενο σκοπό. Αν ο κοινοτικός νομοθέτης είχε θελήσει να λάβει υπόψη τον σκοπό, θα μπορούσε να έχει υιοθετήσει για το άρθρο 7 της οδηγίας παρόμοια διατύπωση, π.χ., προς εκείνη του άρθρου 9, στοιχείο β'.

«Η επανειλημμένη και συστηματική εξαγωγή ή/και αναχρησιμοποίηση»

122. Η προϋπόθεση κατά την οποία οι πράξεις πρέπει να «επαναλαμβάνονται και να είναι συστηματικές» δεν επιτρέπει να καταστεί η προστασία άνευ περιεχομένου έναντι διαδοχικών πράξεων που εκάστη δεν αφορά παρά επουσιώδες τμήμα³⁷.

123. Δεν είναι γνωστό πάντως αν το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας προβλέπει δύο διαζευκτικές ή σωρευτικές προϋποθέσεις. Η ερμηνεία πρέπει, πρωτίστως, να αφορά τη διατύπωση της διατάξεως. Η μέθοδος αυτή δεν επιτρέπει πάντως την επίτευξη σαφούς αποτελέσματος. Έτσι, ορισμένες γλωσσικές

αποδόσεις συνδέουν τις δύο προϋποθέσεις με ένα «και»³⁸, ενώ άλλες αποδόσεις, αντιστρόφως, με ένα «ή»³⁹. Οι περισσότερες γλωσσικές αποδόσεις και ο επιδιωκόμενος από την οδηγία σκοπός εμφανίζουν πάντως ότι οι δύο προϋποθέσεις πρέπει να νοούνται ως σωρευτικές⁴⁰. Επομένως, δεν περιλαμβάνεται μια επανειλημμένη αλλά μη συστηματική εξαγωγή ενός μη ουσιώδους μέρους του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων.

124. Πράξεις επαναλαμβανόμενες και συστηματικές υπάρχουν όταν συντελούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, π.χ., καθ' όλες τις βδομάδες ή καθ' όλους τους μήνες. Όσο βραχύτερο είναι το χρονικό διάστημα και όσο μικρότερο είναι το εκάστοτε αφαιρούμενο τμήμα, τόσο συχνότερα πρέπει να συντελείται η πράξη προκειμένου το οικείο τμήμα να πληροί γενικώς τη μία από τις δύο προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 5, της οδηγίας.

β) Η έννοια της κατά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας «κανονικής εκμετάλλευσης»

125. Η έννοια της κατά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας «κανονικής εκμετάλλευσης» πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του προστατευτικού σκοπού της διατάξεως αυτής. Τούτο προκύπτει ειδικό-

38 — Οι περισσότερες των λατινογενών γλωσσικών αποδόσεων καθώς και οι αποδόσεις στα γερμανικά, αγγλικά και ελληνικά.

39 — Στην ισπανική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα.

40 — Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 181. von Lewinski (όπ.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 17 σχετικά με το άρθρο 7.

37 — Gaster (όπ.π., υποσημείωση 15), παράγραφος 558.

τερα από το προοίμιο της οδηγίας. Η τεσσαρακοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη ορίζει ότι η απαγόρευση ορισμένων πράξεων στηρίζεται στη μέριμνα αποφυγής προκλήσεως ζημίας στην επένδυση. Ο σκοπός της θεσπισθείσας με την οδηγία προστασίας τονίζεται ρητώς στην τεσσαρακοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη ως ο σκοπός περί «εξασφαλίσσεως της αμοιβής του κατασκευαστή».

126. Ενδείκνυται, κατά συνέπεια, να δοθεί διασταλτική ερμηνεία στην έννοια της «κανονικής εκμετάλλευσης». Επομένως, η έκφραση «αντίθετες προς εκμετάλλευση» δεν μπορεί να νοηθεί αποκλειστικώς υπό τεχνική έποψη έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι συνέπειες ως προς τις τεχνικές δυνατότητες εκμεταλλεύσεως της εν λόγω βάσεως δεδομένων. Αντίθετα, το άρθρο 7, παράγραφος 5, αφορά και τις καθαρώς οικονομικές συνέπειες σε σχέση με τον κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων. Πρόκειται για προστασία της οικονομικής εκμεταλλεύσεως που συντελείται εντός μιας συνήθους καταστάσεως⁴¹.

127. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας δεν έχει επομένως εφαρμογή μόνο σε πράξεις που οδηγούν στην επεξεργασία ενός ανταγωνιστικού προϊόντος που αντιβαίνει στην εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων από τον κατασκευαστή⁴².

128. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το άρθρο 7, παράγραφος 5, μπορεί να αφορά επομένως και δυνητικές αγορές, δηλαδή αγορές που δεν έχουν ακόμα τύχει εκμεταλλεύσεως από τον κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων. Αρκεί π.χ., υπό την έννοια αυτή, ο προβαίνων στην εξαγωγή ή στην αναχρησιμοποίηση να πραγματοποιεί οικονομία στις πληρωμές του τέλους εκμεταλλεύσεως της αδειας προς τους κατασκευαστές της άδειας δεδομένων. Το να επιτρέπονται τέτοιες πράξεις θα ωθούσε, στην πραγματικότητα, και άλλα πρόσωπα στο να εξάγουν ή να αναχρησιμοποιούν το περιεχόμενο της βάσεως δεδομένων χωρίς να πληρώνουν τέλη εκμεταλλεύσεως⁴³. Αν ήταν, επομένως, δυνατή η δωρεάν εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων, τούτο θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στην αξία των αδειών. Θα συνεπαγόταν εντεύθεν μείωση των εσόδων.

129. Ο κανόνας αυτός δεν περιορίζεται επίσης στην περίπτωση κατά την οποία ο κατασκευαστής της βάσεως δεδομένων επιθυμεί να εκμεταλλευθεί το περιεχόμενό της κατά τον ίδιο τρόπο όπως ο προβαίνων στην εξαγωγή ή στην αναχρησιμοποίηση. Το γεγονός ότι ο κατασκευαστής της βάσεως δεδομένων δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει το περιεχόμενό της κατά τον ίδιο τρόπο όπως ο προβαίνων στην εξαγωγή ή στην αναχρησιμοποίηση λόγω νομικής απαγορεύσεως δεν ασκεί επίσης επιρροή.

130. Τέλος, η έκφραση «αντίθετες προς την εκμετάλλευση» δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό στενή έννοια οπότε θα απαγορευόταν μόνον ένα απόλυτο εμπόδιο εκμεταλλεύσεως. Όπως εμφανίζεται από τη διατύπωση

41 — Η άποψη αυτή συμφωνεί με την ερμηνεία του άρθρου 13 της συμφωνίας ADPIC που έγινε στον ΠΟΕ (WT/DS160/R της 27ης Ιουλίου 2000, 6.183).

42 — Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 181.

43 — Βλ. WT/DS160/R της 27ης Ιουλίου 2000, 6.186.

σε όλες τις γλώσσες, πλην της γερμανικής, η απαγόρευση έχει εφαρμογή από της φάσεως της συγκρούσεως προς την εκμετάλλευση, δηλαδή ακόμα και στην περίπτωση αρνητικών συνεπειών μικρού μεγέθους. Επομένως, στο επίπεδο αυτό τοποθετείται το κατώτατο όριο από το οποίο μπορεί να θεωρηθεί απαγορευμένη η πρόκληση ζημίας στον κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων.

131. Όπως υπογράμμισαν οι περισσότεροι από τους μετέχοντες στη διαδικασία, στον εθνικό δικαστή απόκειται να εκτιμήσει τις συγκεκριμένες πράξεις και τις συνέπειές τους στην επίδικη εν προκειμένω εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων, εφαρμόζοντας τα προεκτεθέντα κριτήρια.

γ) Η έννοια της εκφράσεως «θίγουν αδικαιολόγητα τα συμφέροντα του κατασκευαστή» στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας

132. Ως προς την ερμηνεία της εκφράσεως «θίγουν αδικαιολόγητα τα συμφέροντα του κατασκευαστή» στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας πρέπει πρώτον να υπενθυμιστεί ότι, ήδη στο πλαίσιο της αναθεωρήσεως της συμβάσεως της Βέρνης, το ζήτημα αν μια νομική έννοια τόσο ευρεία μπορεί να τύχει εφαρμογής έχει αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων. Επιπλέον για την ερμηνεία της εκφράσεως «θίγουν αδικαιολόγητα τα συμφέροντα του κατασκευαστή» επιβάλλεται να υπογραμμισθούν οι διαφορές σε σχέση με την «κανονική εκμετάλλευση».

133. Η επίδικη διάταξη συνδέει το τμήμα της εναλλακτικής περιπτώσεως που αποτελεί η «αδικαιολόγητη προσβολή των δικαιωμάτων του κατασκευαστή» με προϋποθέσεις λιγότερο αυστηρές έναντι εκείνης που αποτελεί η «κανονική εκμετάλλευση», όσον αφορά το περιεχόμενο του δικαιώματος που, στην πρώτη περίπτωση έγκειται στην προστασία των «εννόμων συμφερόντων». Η προστασία βαίνει, επομένως, πέραν των νομικών καταστάσεων και περιλαμβάνει επίσης τα συμφέροντα, καθόσον τα «θεμιτά» συμφέροντα, και όχι μόνο τα νομικά, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

134. Ως αντιστάθμιση, το άρθρο 7, παράγραφος 5, ορίζει αυστηρότερες προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτού του τμήματος της εναλλακτικής περιπτώσεως ως προς τις συνέπειες των απαγορευομένων πράξεων. Η ζημία για την οποία πρόκειται δεν είναι οποιοδήποτε είδους ζημία: πρέπει να πρόκειται περί «αδικαιολόγητης ζημίας». Αυτός ο χαρακτηρισμός «αδικαιολόγητης» δεν πρέπει πάντως να ερμηνευθεί με πάρα πολύ μεγάλη αυστηρότητα, διότι, στην αντίθετη περίπτωση, ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θα έκανε επίσης μνεία στο εδάφιο αυτό περί ζημίας του κατασκευαστή, δηλαδή σημαντικής ζημίας για τον κατασκευαστή.

135. Υπό το φως των γλωσσικών αποδόσεων πλην της γερμανικής, η ερμηνεία που πρέπει εν προκειμένω να δοθεί έγκειται στο ότι οι πράξεις πρέπει να επιφέρουν ζημία στα συμφέροντα του κατασκευαστή, εντός ορισμένου μέτρου. Η οδηγία, όπως το πράττει και σε άλλα εδάφια, παραπέμπει σχετικώς στη ζημία του κατασκευαστή. Από την κύρια δίκη δεν προκύπτει με μεγάλη σαφήνεια ότι τα δικαιώματα που προστατεύει θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα άλλων επιχειρηματιών. Τούτο πάντως δεν σημαίνει ότι μπορεί να προσδοθεί μια καθοριστική σημασία,

κατά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 5, της οδηγίας, στις συνέπειες του *suī generis* δικαιώματος επί των συμφερόντων άλλων προσώπων ή σε ενδεχόμενη «ζημία» για το οικείο κράτος μέλος λόγω των ενδεχομένων επιπτώσεων επί των δημοσιονομικών του εσόδων. Αυτό που πρέπει να εμποδίζει η οδηγία είναι οι προκαλούμενες στους κατασκευαστές των βάσεων δεδομένων ζημιές. Κατ' αντίθεση προς άλλες συνέπειες, ο σκοπός αυτός απαντάται επίσης ρητώς στην οδηγία.

136. Οι επενδύσεις του κατασκευαστή και η απόβυσή τους βρίσκονται στο επίκεντρο των συμφερόντων που αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας. Επομένως, η οικονομική αξία του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων χρησιμεύει επίσης ενταύθα ως βάση της εκτιμήσεως που πρέπει να γίνει. Οι συνέπειες για τα πραγματικά ή αναμενόμενα έσοδα του κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων καταλαμβάνουν κεντρική θέση⁴⁴.

137. Το περιεχόμενο της προστασίας μπορεί να αναλυθεί με βάση το τμήμα της εναλλακτικής περιπτώσεως που αφορά την «κανονική εκμετάλλευση». Αν το τμήμα αυτό ερμηνευθεί αυστηρά υπό την έννοια ότι δεν περιλαμβάνει και την προστασία των δυνητικών αγορών, π.χ. ένα νέο είδος εκμετάλλευσης για το περιεχόμενο μιας βάσεως δεδομένων⁴⁵, πρέπει πάντως η διείσδυση στις δυνητικές αγορές να χαρακτηριστεί ως

συνιστώσα τουλάχιστον ζημία των θεμιτών συμφερόντων του κατασκευαστή. Οι περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως θα επιτρέψουν να προσδιοριστεί αν η εν λόγω ζημία είναι αδικαιολόγητη. Πάντως, δεν μπορεί να είναι προσδιοριστικό εν προκειμένω το ότι ο προβαίνων στην εξαγωγή ή στην αναχρησιμοποίηση είναι ανταγωνιστής του κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων.

138. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να αναλύσει τις συγκεκριμένες πράξεις και να αποφασίσει αν πρέπει να θεωρηθούν ως «αδικαιολόγητη ζημία» κατά των συμφερόντων του εν λόγω κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων.

Δ — Τροποποίηση του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων και διάρκεια της προστασίας (ενδέκατο προδικαστικό ερώτημα)

139. Η παρούσα διαδικασία αφορά το ζήτημα περί του αν κάθε «ουσιώδης τροποποίηση» του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων, από την οποία αρχίζει η διάρκεια της προστασίας για τη βάση των δεδομένων, έχει ως συνέπεια ότι αυτή η βάση δεδομένων πρέπει να θεωρηθεί ως νέα και διακριτή βάση δεδομένων για τις ανάγκες του άρθρου 7, παράγραφος 5.

44 — Βλ. WT/DS160/R της 27ης Ιουλίου 2000, 6.229 (όπ.π., υποσημείωση 41).

45 — Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 182.

140. Δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 3, της οδηγίας, οι τροποποιήσεις μιας βάσεως δεδομένων δικαιολογούν –υπό ορισμένες περιστάσεις– την παροχή ίδιας διάρκειας προστασίας. Στη συνέχεια, πρέπει να εξετάσω μία από τις προϋποθέσεις, ήτοι την προϋπόθεση της «ουσιώδους τροποποίησης του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων» και των συνεπειών που εξ αυτής πηγάζουν. Στην παρούσα διαδικασία, πρέπει να εξεταστεί η προβληματική της «επανειλημμένης και συστηματικής εξαγωγής ή/και αναχρησιμοποίησης» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 5, της οδηγίας.

141. Αυτό το προδικαστικό ερώτημα αφορά κατ' ουσίαν το αντικείμενο της παρατεταμένης προστασίας. Πρέπει να καθοριστεί συναφώς αν οι ουσιώδεις τροποποιήσεις δημιουργούν μια άλλη βάση δεδομένων. Αν συναχθεί ότι, παράλληλα με την παλαιά βάση δεδομένων η οποία εξακολουθεί να υφίσταται, δημιουργείται μια νέα βάση δεδομένων, καθοριστικής σημασίας είναι το ζήτημα ποια από τις δύο αφορούν οι απαγορευμένες πράξεις.

142. Λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων προβληθέντων επιχειρημάτων, πρέπει επίσης να καθοριστεί αν το άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας έχει την έννοια ότι διέπει αποκλειστικά τη διάρκεια της προστασίας, και όχι το αντικείμενό της.

143. Από το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 3, της οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο, υπό ορισμένες περιστάσεις, κάθε

ουσιώδης τροποποίηση «παρέχει στη βάση που προκύπτει από την επένδυση αυτή δικαίωμα ίδιας διάρκειας προστασίας», προκύπτει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης εκκίνησε από την ιδέα ότι μια τέτοια τροποποίηση δημιουργεί ιδιαίτερη βάση δεδομένων. Αυτό το συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από το κείμενο της διατάξεως αυτής στις άλλες επίσημες γλώσσες.

144. Ούτε μπορεί να αντιταχθεί σ' αυτό η συστηματική ερμηνεία. Έτσι, ασφαλώς μεν το άρθρο 10 επιγράφεται «Διάρκεια της προστασίας», αυτό όμως δεν σημαίνει ότι το άρθρο αυτό αναφέρεται αποκλειστικά στη διάρκεια και δεν ρυθμίζει και το αντικείμενο της προστασίας αυτής.

145. Τέλος, η άποψη την οποία υποστηρίζει η Κοινότητα στο πλαίσιο του ΟΜΠΙ επιβεβαιώνει ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, σε περίπτωση ουσιώδους τροποποίησης δημιουργείται νέα βάση δεδομένων⁴⁶.

146. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η νέα έναρξη της περιόδου προστασίας την οποία προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 3, δεν μπορεί να αφορά παρά συγκεκριμένο αντι-

46 — Standing Committee on Copyright and Related Rights (19 Μαΐου 1998), SCCR/1/INF/2.

κείμενο. Από το ιστορικό της θεσπίσεως της διατάξεως αυτής συνάγεται ότι το αποτέλεσμα των νέων επενδύσεων πρέπει να προστατεύεται⁴⁷. Ο περιορισμός του αντικειμένου της προστασίας στο νέο αποτέλεσμα ανταποκρίνεται και στον σκοπό του καθορισμού νέας διάρκειας προστασίας⁴⁸.

147. Πρέπει, στο στάδιο αυτό, να υπομνησθεί ότι η επίδικη βάση δεδομένων είναι μια δυναμική βάση δεδομένων, δηλαδή μια βάση δεδομένων συνεχώς αναπροσαρμοζόμενη. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι διαγραφές και οι προσθήκες, αλλά και, σύμφωνα με την πεντηκοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη, οι έλεγχοι πρέπει να θεωρούνται ως τροποποιήσεις υπό την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 3, της οδηγίας.

148. Το τυπικό χαρακτηριστικό των δυναμικών βάσεων δεδομένων έγκειται στο ότι υπάρχει πάντοτε μόνο μία βάση δεδομένων, ήτοι εκείνη η οποία, κάθε φορά, είναι η πλέον ενημερωμένη. Οι προηγούμενες εκδοχές της «εξαφανίζονται». Πρέπει, ωστόσο, να καθοριστεί στην περίπτωση αυτή τι αφορά η νέα διάρκεια προστασίας, ήτοι το προστατευόμενο αντικείμενο, ακριβώς η νέα μορφή.

149. Προς τούτο, ως βάση θα πρέπει να ληφθεί ο σκοπός τον οποίο επιδιώκουν οι τροποποιήσεις, ήτοι η ενημέρωση της

βάσεως δεδομένων. Αυτό σημαίνει ότι το σύνολο της βάσεως δεδομένων αποτελεί το αντικείμενο της νέας επενδύσεως. Έτσι, κάθε νέα εκδοχή, ήτοι το σύνολο της βάσεως δεδομένων, καθίσταται το αντικείμενο που απολαύει της προστασίας⁴⁹.

150. Το ιστορικό της θεσπίσεως της οδηγίας συνηγορεί επίσης υπέρ της ερμηνείας αυτής. Έτσι, το άρθρο 9 της αρχικής προτάσεως προέβλεπε⁵⁰ μεν ασφαλώς την παράταση της διάρκειας προστασίας της βάσεως, η Επιτροπή όμως αναφέρθηκε ακριβώς, στις αιτιολογικές σκέψεις της προτάσεως αυτής, στην περίπτωση νέας «εκδόσεως» της βάσεως δεδομένων. Αντίστοιχη διευκρίνιση προστέθηκε τότε ορθώς σε μια τροποποιημένη πρόταση όσον αφορά τις βάσεις δεδομένων⁵¹ που συνεχώς ενημερώνονται⁵². Ο νομικός ορισμός του άρθρου 12, σημείο 2, στοιχείο β', ρύθμισε την περίπτωση σωρευσεως μικρών διαδοχικών τροποποιήσεων, τυπικού φαινομένου των δυναμικών βάσεων δεδομένων.

151. Θεωρούμενο υπ' αυτό το πρίσμα, το άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας προβλέπει συνεπώς, ένα *sui generis* «rolling» (ή μετακυλιόμενο) δικαίωμα.

47 — Κοινή θέση (ΕΚ) 20/95 (ό.π., υποσημείωση 14), παράγραφος 14.

48 — Von Lewinski (ό.π., υποσημείωση 6), παράγραφος 5 σχετικά με το άρθρο 10.

49 — Simon Chalton, «The Effect of the E.C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features», *E.I.P.R.* 1997, σ. 278 (284). Hornung (ό.π., υποσημείωση 16), σ. 173 επ.· Leistner (ό.π., υποσημείωση 9) σ. 209· βλ. St. Beutler, «The Protection of multimedia products under international law», *UFITA* 1997, σ. 5 (24). Gugliemetti (ό.π., υποσημείωση 7), σ. 192· Spreyart (ό.π., υποσημείωση 23), σ. 171 (173).

50 — COM(92) 24 τελικό (ΕΕ 1992, C 156, σ. 4, παράγραφος 2).

51 — Εισηγητική έκθεση της προτάσεως COM (92) 24, σημείο 9.2.

52 — COM(93) 464 τελικό.

152. Τελικά, η λύση που προτείνω για τις δυναμικές βάσεις δεδομένων είναι σύμφωνη και με την αρχή σύμφωνα με την οποία μόνον το αποτέλεσμα προστατεύεται, ήτοι η νέα βάση δεδομένων και όχι η παλαιά. Η διαφορά σε σχέση με τις στατικές βάσεις δεδομένων έγκειται απλώς στο ότι, στην περίπτωση των δυναμικών βάσεων δεδομένων, η παλαιά βάση δεδομένων παύει να υφίσταται λόγω του ότι συνεχώς μεταμορφώνεται σε νέα βάση.

153. Εξάλλου, το ότι, στην περίπτωση των δυναμικών βάσεων δεδομένων, το σύνολο της βάσεως δεδομένων και όχι μόνον οι τροποποιήσεις λαμβανόμενες υπόψη μεμονωμένως απολαύουν της νέας διάρκειας προστασίας μπορεί να δικαιολογηθεί, ανεξαρτήτως του σκοπού και του αντικειμένου της νέας επενδύσεως που ήδη ανέφερα, και από το ότι μόνον μια ενιαία εκτίμηση της βάσεως δεδομένων αυτής καθαυτήν είναι δυνατή.

154. Επιπλέον, ο σκοπός, ο οποίος συνίσταται στην προστασία και προαγωγή των επενδύσεων, συνηγορεί υπέρ της ενιαίας εκτιμήσεως. Οι σκοποί αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν στην περίπτωση των δυναμικών βάσεων δεδομένων παρά μόνον αν και οι ενημερώσεις τους απολαύουν της προ-

στασίας⁵³. Στην αντίθετη περίπτωση, θα επιφυλασσόταν δυσμενέστερη μεταχείριση στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται επί των δυναμικών βάσεων δεδομένων.

155. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται πάντοτε να αξιολογήσει τις συγκεκριμένες τροποποιήσεις της επίδικης στην κύρια δίκη βάσεως δεδομένων. Οφείλει να λάβει υπόψη του στο πλαίσιο αυτό το γεγονός ότι ακόμα και μη ουσιώδεις τροποποιήσεις πρέπει, εφόσον έχουν υπερβεί έναν ορισμένο αριθμό, να χαρακτηρίζονται ως ουσιώδεις τροποποιήσεις. Όπως αναφέρει η πεντηκοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, στον κατασκευαστή της νέας βάσεως δεδομένων εναπόκειται να αποδείξει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 3.

156. Το εθνικό δικαστήριο οφείλει επίσης να καθορίσει το χρονικό σημείο πέραν του οποίου υφίσταται ουσιώδης τροποποίηση. Οφείλει, συναφώς, να εξακριβώσει αν η νέα επένδυση είναι ουσιώδης. Προκειμένου να εκτιμήσει τον ουσιώδη χαρακτήρα, πρέπει να εμπνευσθεί από τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 της οδηγίας. Συνεπώς, οφείλει να λάβει επίσης υπόψη του τους αντίστοιχους όρους της επενδύσεως. Ο κανόνας αυτός ισχύει ανεξαρτήτως του ότι το άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας αναφέρεται ρητώς σε «νέα επένδυση», ενώ το άρθρο 7 αφορά την πρώτη επένδυση⁵⁴.

53 — Grützmacher (όπ.π., υποσημείωση 6), σ. 390 επ.

54 — Ως προς το θέμα αυτό, βλ. λεπτομερώς Leistner (όπ.π., υποσημείωση 9), σ. 207 επ.

VII — Πρόταση

157. Προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα ως εξής:

- «1) Για την ερμηνεία των όρων “ουσιώδες μέρος του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων” και “επουσιώδη μέρη του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων” που περιέχονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων, δεν έχει σημασία αν τα έργα, δεδομένα ή το άλλο υλικό που προέρχονται από τη βάση δεδομένων έχουν διευθετηθεί κατά τον ίδιο συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και είναι ατομικώς προσιτά όπως στην ίδια τη βάση δεδομένων.

- 2) Ο όρος “απόκτηση” κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει και τα δεδομένα που δημιουργούνται από τον κατασκευαστή, όταν η δημιουργία των δεδομένων πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την επεξεργασία τους και δεν διαχωρίζεται από αυτήν.

- 3) Ο όρος “έλεγχος” κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν περιορίζεται στο να διασφαλίζεται κατά τακτικά χρονικά διαστήματα ότι οι πληροφορίες που περιέχονται σε βάση δεδομένων είναι ή παραμένουν ακριβείς.

- 4) Η έκφραση “ουσιώδες μέρος, αξιολογούμενο ποιοτικά, [...] του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων” στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η τεχνική ή εμπορική αξία του οικείου

μέρους. Η έκφραση “ουσιώδες μέρος, αξιολογούμενο ποσοτικά, [...] του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων” στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι σημασία έχει το μέγεθος του οικείου μέρους. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις δεν έχει σημασία μόνον η σχέση του οικείου μέρους προς το συνολικό περιεχόμενο.

- 5) Ο όρος “επουσιώδη μέρη της βάσεως δεδομένων” στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας έχει την έννοια ότι τα μέρη αυτά είναι κάτι περισσότερο από ατομικά δεδομένα και κάτι λιγότερο από “ουσιώδη μέρη” κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1.

- 6) Ο όρος “εξαγωγή” κατά το άρθρο 7 της οδηγίας περιλαμβάνει μόνον τη μεταφορά του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων απευθείας από τη βάση δεδομένων σε άλλο υπόθεμα.

- 7) Ο όρος “αναχρησιμοποίηση” κατά το άρθρο 7 της οδηγίας δεν περιλαμβάνει μόνον τη διάθεση στο κοινό του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων απευθείας από τη βάση δεδομένων, αλλά και τη διάθεση στο κοινό έργων, δεδομένων ή άλλου υλικού, τα οποία προέρχονται εμμέσως από τη βάση δεδομένων, χωρίς να υπάρχει άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων.

- 8) Ως “διενέργεια πράξεων που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσεως δεδομένων” του άρθρου 7, παράγραφος 5, της οδηγίας πρέπει να θεωρηθούν οι πράξεις οι οποίες εμποδίζουν την οικονομική εκμετάλλευση από τον φορέα του ειδικού δικαιώματος προστασίας, και σε δυνητικές αγορές. Ως “διενέργεια πράξεων που θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσεως δεδομένων” στο άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας πρέπει να θεωρηθούν οι πράξεις οι οποίες θίγουν τα θεμιτά οικονομικά συμφέροντα του κατασκευαστή σε βαθμό που υπερβαίνει ορισμένο όριο.

- 9) Το άρθρο 10, παράγραφος 3, της οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι κάθε "ουσιώδης τροποποίηση" του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, η οποία παρέχει στη βάση δεδομένων που προκύπτει από την ως άνω τροποποίηση δικαίωμα ιδίας διαρκείας, έχει ως συνέπεια ότι η βάση δεδομένων που προκύπτει από την ως άνω τροποποίηση πρέπει να θεωρηθεί ως νέα βάση δεδομένων και για τους σκοπούς του άρθρου 7, παράγραφος 5.»

Παράρτημα

(Διάταξη παραπομπής)

24. Το τρίτο στάδιο της επεξεργασίας των τελικών πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών είναι η κατάρτιση των καταλόγων που περιλαμβάνουν τα άλογα τα οποία θα αγωνιστούν στις ιπποδρομίες. Η ως άνω κατάρτιση διεκπεραιώνεται μέσω του τηλεφωνικού κέντρου της Weatherbys, η υποδομή του οποίου επιτρέπει, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, τη στελέχωσή του με 32 τηλεφωνητές οι οποίοι λαμβάνουν τηλεφωνήματα (και τηλεομοιοτυπίες) σχετικά με την υποβολή αιτήσεων για τη συμμετοχή αλόγων στις ιπποδρομίες. Για τις περισσότερες ιπποδρομίες, η αίτηση για τη συμμετοχή ενός αλόγου σε αυτές πρέπει να υποβληθεί πέντε ημέρες προ της διεξαγωγής της ιπποδρομίας, μέχρι τις 12:00. Ο καλών προσδιορίζει την ταυτότητά του αναφέροντας τον προσωπικό αριθμό αναγνωρίσεως που του έχει χορηγηθεί. Εν συνεχεία, ο καλών αναφέρει τον κωδικό αριθμό, όπως έχει δημοσιευθεί στο ημερολόγιο διεξαγωγής ιπποδρομιών, της ιπποδρομίας για την οποία επιθυμεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής, το όνομα του αλόγου και το όνομα του ιδιοκτήτη του.

25. Ο εκ μέρους της Weatherbys έλεγχος του αν κάθε άλογο πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στην ιπποδρομία διενεργείται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο του ελέγχου διενεργείται ταυτοχρόνως με την υποβολή της πρώτης αιτήσεως για τη συμμετοχή του αλόγου στην ιπποδρομία. Εξετάζεται αν η ηλικία και το φύλο του αλόγου είναι σύμφωνα με τους όρους διεξαγωγής της εν λόγω ιπποδρομίας και, στην περίπτωση κατά την οποία το άλογο δεν πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, εμφανίζεται επί της οθόνης μια προειδοποιητική ένδειξη και η αίτηση συμμετοχής απορρίπτεται. Αν το πρόσωπο που υποβάλλει την αίτηση για τη συμμετοχή του αλόγου στην ιπποδρομία δεν έχει εξουσιοδοτηθεί εγγράφως προς τούτο ή αν ο ιδιοκτήτης δεν είναι εγγεγραμμένος ή αν ο προπονητής δεν είναι κάτοχος αδειάς ή δεν έχει ενημερώσει τη Weatherbys ότι έχει αναλάβει την προπόνηση του αλόγου ή αν το όνομα του αλόγου δεν έχει καταχωριστεί, το σύστημα του ηλεκτρονικού υπολογιστή επιστά την προσοχή του τηλεφωνητή στο ότι συντρέχει μία από τις ανωτέρω περιπτώσεις και ο τηλεφωνητής ως εκ τούτου δεν δέχεται την υποβολή της αιτήσεως συμμετοχής. Σε κάθε αίτηση

συμμετοχής χορηγείται ένας αριθμός αναφοράς, ο οποίος είναι μοναδικός για κάθε αίτηση, προς διευκόλυνση της εξακριβώσεως της ταυτότητας κατά τη διαδικασία υποβολής των «δηλώσεων συμμετοχής» η οποία έπεται και η οποία περιγράφεται κατωτέρω.

26. Το γεγονός ότι έχει υποβληθεί «αίτηση συμμετοχής» με σκοπό να αγωνιστεί ένα άλογο σε μια ιπποδρομία δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι το άλογο αυτό θα αγωνιστεί πράγματι στην ιπποδρομία. Πρώτον, πρέπει να διασφαλιστεί ότι το άλογο πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να αγωνιστεί στην ιπποδρομία. Δεύτερον, ο προπονητής πρέπει να επιβεβαιώσει τη βούλησή του να αγωνιστεί το άλογο στην ιπποδρομία (τούτο συμβαίνει με τη «δήλωση συμμετοχής» που υποβάλλει ο προπονητής, προκειμένου να αγωνιστεί το άλογο στην ιπποδρομία, μία ημέρα προ της διεξαγωγής της). Τρίτον, ενδέχεται να μην επιτραπεί σε άλογο να αγωνιστεί στην ιπποδρομία, έστω και αν έχει υποβληθεί σχετική «δήλωση συμμετοχής», στην περίπτωση κατά την οποία, παραδείγματος χάρη, έχουν υποβληθεί πάρα πολλές δηλώσεις συμμετοχής στην ιπποδρομία. Λόγω του γεγονότος ότι πρέπει να υποβληθεί σχετική «δήλωση συμμετοχής» πριν να αγωνιστεί ένα άλογο στην ιπποδρομία, οι προπονητές δύνανται να υποβάλλουν «αιτήσεις συμμετοχής» για το ίδιο άλογο σε περισσότερες από μία ιπποδρομίες κατά την ίδια ημέρα, λαμβανομένου υπόψη ότι δύνανται αργότερα να υποβάλλουν «δήλωση συμμετοχής» για το άλογο αυτό σε μία μόνον ή καμία από τις ως άνω ιπποδρομίες.

27. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής, ακολουθεί η επεξεργασία των υποβληθεισών αιτήσεων από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και οι αιτήσεις αυτές κατατάσσονται σε καταλόγους κατά ιπποδρομία, στο πλαίσιο κάθε ιπποδρομιακής συναντήσεως. Μετά την ως άνω επεξεργασία, ο κατάλογος των «προσωρινών αιτήσεων συμμετοχής» (ήτοι των αιτήσεων συμμετοχής που δεν έχουν επαληθευτεί για δεύτερη φορά, όπως περιγράφεται κατωτέρω, και για τις οποίες δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί τα πρόσθετα βάρη που πρέπει να φέρει το άλογο) καθίσταται διαθέσιμος μέσω του κοινού χώρου των BHB/Weatherbys στο Διαδίκτυο και σε μορφή τηλεικονογραφίας μέσω του πληροφορικού συστήματος του BHB.

28. Όλες οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μαγνητοφωνούνται. Το ίδιο απόγευμα, η μαγνητοταινία αναπαράγεται και ακολουθεί επαλήθευση των καταχωρισθέντων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή στοιχείων. Ο τηλεφωνητής που «αναπαράγει» τη μαγνητοταινία δεν είναι ποτέ ο ίδιος με εκείνον που έλαβε το τηλεφώνημα. Έτσι, τα σχετικά στοιχεία επαληθεύονται για δεύτερη φορά προκειμένου να διασφαλιστεί, στο μέτρο του δυνατού, η ορθή καταγραφή των επιθυμιών του καλούντος και η ακρίβεια του καταλόγου των αιτήσεων συμμετοχής που πρόκειται να δημοσιευθεί.

29. Εν συνεχεία, η Weatherbys προχωρεί στο δεύτερο στάδιο του ελέγχου, κατά το οποίο εξακριβώνεται αν τα άλογα πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να αγωνιστούν στην εν λόγω ιπποδρομία. Ο έλεγχος αυτός δεν διενεργείται ταυτοχρόνως με την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής, προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν καθυστερήσεις κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής, καθόσον ο ως άνω έλεγχος εκτείνεται στην εξέταση των λεπτομερών αρχείων των παλαιότερων επιδόσεων κάθε αλόγου και στη σύγκριση αυτών με τις σχετικές συνθήκες διεξαγωγής της συγκεκριμένης ιπποδρομίας. Ο προαναφερθείς έλεγχος διενεργείται μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή μετά την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων, με ανάλυση των δεδομένων σχετικά με τις παλαιότερες επιδόσεις και τα πρόσθετα βάρη ισοζυγισμού κάθε αλόγου. Την ίδια στιγμή, υπολογίζεται και προσδιορίζεται μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή το κατά τα ανωτέρω πρόσθετο βάρος που πρέπει να φέρει κάθε άλογο. Κατόπιν αυτών, γνωστοποιείται μέσω των ιδίων διαύλων ένας «επικυρωμένος» κατάλογος αιτήσεων συμμετοχής, ο οποίος έχει ήδη επαληθευτεί για δεύτερη φορά και στον οποίο περιέχονται τα πρόσθετα βάρη που πρέπει να φέρει κάθε άλογο.

30. Πριν να συμπεριληφθεί ένα άλογο στον τελικό κατάλογο των αγωνιζομένων σε μια ιπποδρομία αλόγων, απαιτείται η συνδρομή μιας ακόμη προϋποθέσεως. Προκειμένου περί αλόγου για το οποίο έχει υποβληθεί «αίτηση συμμετοχής» στην ιπποδρομία, ο προπονητής του πρέπει να υποβάλει «δήλωση συμμετοχής», ώστε να αγωνιστεί το άλογο αυτό στην ιπποδρομία. Η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων συμμετοχής λήγει συνήθως μία ημέρα προ της διεξαγωγής της ιπποδρομίας — επί του παρόντος, στις 10:00 π.μ. κατά τη θερινή περίοδο και στις 10:15 π.μ. κατά τη χειμερινή περίοδο. Ο προπονητής πρέπει να επικοινωνήσει με το τηλεφωνικό κέντρο της Weatherbys πριν από τη λήξη της ως άνω προθεσμίας και να υποβάλει τη «δήλωση συμμετοχής» (δηλαδή να επιβεβαιώσει την πρόθεσή του να αγωνιστεί το άλογο στην ιπποδρομία). Κανένα τηλεφώνημα για δήλωση συμμετοχής δεν γίνεται δεκτό μετά την παρέλευση της προθεσμίας. Οσάκις η "δήλωση συμμετοχής" υποβάλλεται τηλεφωνικώς, το τηλεφωνικό κέντρο εξακριβώνει την ταυτότητα του καλούντος ζητώντας από αυτόν να μνημονεύσει τον αριθμό αναφοράς που είχε χορηγηθεί στην οικεία αίτηση συμμετοχής κατά την ημερομηνία της πρώτης υποβολής της.

31. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την υποβολή των δηλώσεων συμμετοχής, χορηγείται μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή ένας αριθμός σε κάθε άλογο, ο οποίος τίθεται επί του καλύμματος της σέλας του αλόγου. Ο ως άνω αριθμός χορηγείται σε σχέση με το τελικό πρόσθετο βάρος που προσδιορίστηκε να φέρει κάθε άλογο (περιλαμβανομένων των τυχόν ποινών που προστίθενται στο εν λόγω βάρος, οι οποίες έχουν επιβληθεί μέχρι το πρωί της ημέρας κατά την οποία υποβλήθηκε η δήλωση συμμετοχής). Όσον αφορά τα άλογα που πρόκειται να φέρουν το ίδιο πρόσθετο βάρος, η σειρά μεταξύ των αλόγων αυτών προσδιορίζεται είτε τυχαία (στην περίπτωση ιπποδρομίας με ισοζυγισμό) είτε αλφαβητικά, με βάση τα ονόματα των αλόγων (για ιπποδρομίες χωρίς ισοζυγισμό). Επιπλέον, για τις ιπποδρομίες χωρίς εμπόδια, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής καθορίζει τυχαία από ποιο ατομικό χώρισμα θα εκκινήσει

την ιπποδρομία κάθε άλογο. Η θέση εκκινήσεως είναι ένα πληροφοριακό στοιχείο το οποίο λαμβάνουν υπόψη οι παίκτες του ιπποδρόμου, η δε σημασία του ποικίλλει ανάλογα με το ιπποδρόμιο, την απόσταση που διανύεται κατά την ιπποδρομία, κ.λπ. Περαιτέρω έλεγχος διενεργείται όσον αφορά τις πολύ πρόσφατες επιδόσεις των αλόγων για τα οποία έχει υποβληθεί «δήλωση συμμετοχής». Οσάκις, σύμφωνα με τους όρους διεξαγωγής της ιπποδρομίας, οι εν λόγω επιδόσεις έχουν ως αποτέλεσμα την επιβολή ποινής, η ποινή αυτή προστίθεται στο κύριο βάρος που έχει προσδιοριστεί. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αναλόγως των ιπποδρομιακών συνθηκών, μπορεί να χρειαστεί να προσαρμοστούν εκ νέου μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή τα πρόσθετα βάρη των αλόγων για τα οποία έχουν υποβληθεί δηλώσεις συμμετοχής. Περαιτέρω, αν ο αριθμός των αλόγων για τα οποία έχουν υποβληθεί δηλώσεις συμμετοχής υπερβαίνει τον μέγιστο αριθμό αλόγων που μπορούν να αγωνιστούν στην ιπποδρομία, όπως καθορίζεται από τον Jockey Club για λόγους ασφαλείας (οι σχετικές πληροφορίες αποθηκεύονται επίσης στη βάση δεδομένων), η ιπποδρομία μπορεί να χωριστεί σε επί μέρους ιπποδρομίες, βάσει προβλεπομένων διαδικασιών, ή ενδέχεται ορισμένα άλογα να αποκλειστούν από τη συμμετοχή (δηλαδή να μην εγγραφούν στον τελικό κατάλογο των αγωνιζομένων αλόγων), επίσης βάσει προβλεπομένων διαδικασιών.

32. Η τήρηση της βάσεως δεδομένων του BHB (συμπεριλαμβανομένων των προαναφερθεισών ενεργειών που οδηγούν στην κατάρτιση των καταλόγων που περιέχουν τα άλογα που πράγματι θα αγωνιστούν σε μια ιπποδρομία) αποτελεί μέρος μόνον των δραστηριοτήτων του BHB. Το ετήσιο κόστος του συνόλου των δραστηριοτήτων του BHB σε σχέση με τις ιπποδρομίες στο Ηνωμένο Βασίλειο ανέρχεται σε 15 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας. Το κόστος λειτουργίας της βάσεως δεδομένων του BHB καταλαμβάνει το 25 % των συνολικών εξόδων του BHB. Ο BHB είναι αυτοχρηματοδοτούμενος οργανισμός, κύρια πηγή εσόδων του οποίου είναι τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για καταχωρίσεις και χορήγηση αδειών, τα χρηματικά ποσά που καταβάλλουν οι φορείς που εκμεταλλεύονται ιπποδρόμια για τη συμπερίληψη του ιπποδρομίου τους στο πρόγραμμα διεξαγωγής ιπποδρομιών και τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τους ιδιοκτήτες αλόγων και από τους φορείς που εκμεταλλεύονται ιπποδρόμια για την επεξεργασία των αιτήσεων συμμετοχής. Μέρος των εσόδων του BHB προέρχεται από χρηματικά ποσά που καταβάλλουν τρίτοι για τη χρήση πληροφοριών που περιέχονται στη βάση δεδομένων του BHB. Επί του παρόντος, τα χρηματικά αυτά ποσά αποφέρουν ετησίως εισόδημα λίγο ανώτερο του ενός εκατομμυρίου λιρών Αγγλίας και καλύπτουν ως εκ τούτου περίπου το 25% του κόστους λειτουργίας της βάσεως δεδομένων του BHB.

33. Παραδείγματος χάρι, η Weatherbys παρέχει πληροφορίες προερχόμενες από τη βάση δεδομένων του BHB στη William Hill και σε άλλα γραφεία στοιχημάτων. Ειδικότερα, βάσει συμφωνίας μεταξύ της Weatherbys και της William Hill, η Weatherbys παρέχει πληροφορίες προερχόμενες από τη βάση δεδομένων του BHB στη William Hill. Για την εν λόγω παροχή πληροφοριών, η William Hill και τα λοιπά γραφεία στοιχημάτων καταβάλλουν χρηματικό ποσό στη Weatherbys, η οποία ακολούθως καταβάλλει χρηματικό ποσό στον BHB.

34. Έως το 1999, τα γραφεία στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου δεν κατέβαλλαν χρηματικά ποσά απευθείας στον BHB για τη χρήση πληροφοριών προερχομένων από τη βάση δεδομένων του BHB. Από το 1999, ορισμένα γραφεία στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου καταβάλλουν ποσά απευθείας στον BHB για να χρησιμοποιούν στο Διαδίκτυο πληροφορίες που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών. Εντούτοις, κατά την ημερομηνία που άρχισε η παρούσα δίκη το 2000, άλλα γραφεία στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου, περιλαμβανομένων των τριών μεγαλύτερων γραφείων στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου και του κρατικών συμφερόντων Tote, αρνήθηκαν να καταβάλουν χρηματικά ποσά για τη χορήγηση αδείας εκ μέρους του BHB για τη χρήση στο Διαδίκτυο πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών, για τον λόγο ότι η χορήγηση σχετικής αδείας δεν ήταν αναγκαία.

35. Ορισμένοι άλλοι χρήστες πληροφοριών που παρέχονται προ της διεξαγωγής των ιπποδρομιών (όπως είναι η ένωση των πρακτόρων στοιχημάτων εντός ιπποδρομίου, οι ηλεκτρονικοί εκδότες και η ένωση των επιχειρηματιών που εκμεταλλεύονται ιπποδρόμια) καταβάλλουν χρηματικά ποσά απευθείας στον BHB για τις ως άνω πληροφορίες.

[...]

Η υπηρεσία Διαδικτύου της William Hill

40. Η παρούσα δίκη αφορά μια επιχειρηματική δραστηριότητα στην οποία έχουν αποδουθεί πρόσφατα η William Hill και ορισμένοι από τους ανταγωνιστές της. Η εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα έχει τη μορφή παροχής υπηρεσιών τοποθετήσεως στοιχημάτων μέσω του Διαδικτύου. Επί του παρόντος, η ως άνω επιχειρηματική δραστηριότητα είναι ένα έλασσον μέρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εναγομένης σε επίπεδο κύκλου εργασιών. Η William Hill δημιούργησε τον πρώτο της χώρο στο Διαδίκτυο τον Ιούνιο του 1996, με σκοπό την προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της τοποθετήσεως στοιχημάτων μέσω τηλεφώνου. Τον Μάιο του 1999, άρχισε να δέχεται στοιχήματα επί ιπποδρομιών, περιοριζόμενα αρχικώς σε έναν μικρό αριθμό επιλεγμένων ιπποδρομιών επί καθημερινής βάσεως, για τις οποίες η William Hill είχε καθορίσει τις δικές της αποδόσεις στοιχημάτων. Η δραστηριότητα αυτή εξελίχθηκε σε παροχή εκτεταμένων υπηρεσιών οι οποίες καλύπτουν την πλειοψηφία των ιπποδρομιών, με μεταβολές των προσφερομένων αποδόσεων στοιχημάτων σε πραγματικό χρόνο. Η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών μέσω δύο χώρων του Διαδικτύου έχει ήδη αρχίσει η έναρξη λειτουργίας του «διεθνούς χώρου του Διαδικτύου» έγινε στις 3 Φεβρουαρίου 2000 και του «χώρου του Διαδικτύου για το Ηνωμένο Βασίλειο» στις 13 Μαρτίου 2000. Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στους εν λόγω χώρους του Διαδικτύου και να εξετάσει ποια αλόγα αγωνίζονται σε ποιες ιπποδρομίες και σε ποια ιπποδρόμια, καθώς και ποιες αποδόσεις στοιχημάτων έχουν καθοριστεί από τη William Hill. Αν το επιθυμεί, μπορεί να στοιχηματίσει ποσά επί ιπποδρομιών μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Προκειμένου να ενημερωθούν επαρκώς ως προς τις πιθανότητες επιτυχίας ενός αλόγου, οι πελάτες της ως άνω υπηρεσίας πρέπει να συλλέξουν και άλλες πληροφορίες (παραδείγματος χάρη το όνομα του αναβάτη ή του προπονητή του αλόγου). Αν οι πελάτες επιθυμούν να λάβουν τέτοιες πληροφορίες, οφείλουν να τις αναζητήσουν αλλού, όπως, παραδείγματος χάρη, στις

εφημερίδες. Το παράρτημα F αποτελεί παράδειγμα του είδους των πληροφοριών που παρέχονται μέσω της εφημερίδας Racing Post σε σχέση με μία ιπποδρομία.

41. Η William Hill καθορίζει και δημοσιεύει τις δικές της αποδόσεις στοιχημάτων επί ιπποδρομιών, οι οποίες αποκαλούνται αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων και αποδόσεις στοιχημάτων που συγκεντρώνονται προ της αναρτήσεως, στον πίνακα, των αριθμών των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία. Οι αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων καθορίζονται από πεπειραμένα στελέχη της William Hill, βάσει των ικανοτήτων και της κρίσεως των στελεχών αυτών, και καθίστανται διαθέσιμες εκ μέρους της William Hill συνήθως το πρωί της ημέρας κατά την οποία πρόκειται να λάβουν χώρα οι επιλεγμένες ιπποδρομίες επί των οποίων συγκεντρώνονται τα στοιχήματα. Επί του παρόντος, η William Hill προσφέρει αποδόσεις στοιχημάτων αυτού του τύπου επί περίπου 2 000 ιπποδρομιών στο Ηνωμένο Βασίλειο ετησίως. Οι αποδόσεις στοιχημάτων που συγκεντρώνονται προ της αναρτήσεως, στον πίνακα, των αριθμών των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία καθίστανται διαθέσιμες εκ μέρους της William Hill μία ή περισσότερες ημέρες προ της διεξαγωγής της συγκεκριμένης ιπποδρομίας. Στο παρόν παράρτημα προσαρτώνται πέντε παραδείγματα στα οποία παρουσιάζονται οι δυνατότητες που παρέχονται στους χρήστες των υπηρεσιών της William Hill στο Διαδίκτυο. Το πρώτο παράδειγμα (παράρτημα Α) ελήφθη από τον οικείο χώρο του Διαδικτύου στις 12:20 της 13ης Μαρτίου 2000. Αφορά την ιπποδρομία που διεξάγεται την ίδια ημέρα στις 14:00 στο Plumpton. Περιλαμβάνονται τα ονόματα των αλόγων για τα οποία έχουν υποβληθεί δηλώσεις συμμετοχής. Το δεύτερο παράδειγμα (παράρτημα Β) ελήφθη από τον οικείο χώρο του Διαδικτύου την ίδια ημέρα και αφορά την ιπποδρομία Grand National, η οποία επρόκειτο να διεξαχθεί στις 8 Απριλίου 2000. Το τρίτο παράδειγμα (παράρτημα C) ελήφθη από τον οικείο χώρο του Διαδικτύου μία εβδομάδα αργότερα, ήτοι στις 21 Μαρτίου 2000, και αφορά επίσης την ιπποδρομία Grand National. Η σύγκριση των δύο ανωτέρω καταχωρίσεων σχετικά με την ιπποδρομία Grand National καταδεικνύει το εύρος των μεταβολών που μπορούν να επέλθουν επί του καταλόγου των αγωνιζομένων αλόγων και του συνολικού αριθμού αυτών, καθώς πλησιάζει η ημερομηνία διεξαγωγής της ιπποδρομίας. Συγκεκριμένα, σε μεταβολή υπόκειται όχι μόνον η ταυτότητα και ο αριθμός των αγωνιζομένων αλόγων, αλλά και ο χρόνος διεξαγωγής της ιπποδρομίας. Το παράρτημα Α αποτελεί παράδειγμα μιας ιδιαίτερας μικρής ιπποδρομίας στην οποία αγωνίζονται λίγα άλογα. Ορισμένες ιπποδρομίες είναι πολύ μεγαλύτερες. Παραδείγματος χάρι, στις 13 Μαρτίου 2000, σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούνται από τον χώρο της William Hill στο Διαδίκτυο, η ιπποδρομία Lincoln Handicap, μια ιπποδρομία αποστάσεως ενός μιλίου που επρόκειτο να διεξαχθεί στο Doncaster στις 25 Μαρτίου 2000, συγκέντρωνε 58 προτάσεις συμμετοχής αγωνιζομένων αλόγων. Μέχρι τις 21 Μαρτίου 2000 οι προτάσεις συμμετοχής είχαν μειωθεί σε 46, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που αντλούνται από τον ως άνω χώρο του Διαδικτύου. Αντίγραφα των δύο εκτυπωμένων σελίδων του οικείου χώρου του Διαδικτύου, που αναφέρονται στην ιπποδρομία Lincoln Handicap, προσαρτώνται, αντιστοίχως, στα παραρτήματα D και E.

42. Μεταξύ Μαΐου του 1999 και Φεβρουαρίου του 2000, η William Hill προσέφερε υπηρεσίες τοποθετήσεως στοιχημάτων επί επιλεγμένων μόνον ιπποδρομιών (ιπποδρομιών επί των οποίων προσέφερε αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων και αποδόσεις στοιχημάτων που συγκεντρώνονται προ της αναρτήσεως, στον πίνακα, των αριθμών

των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία). Κάθε ημέρα, μεταξύ των ωρών 09:00 και 10:15, καταχωρίζονται στον οικείο χώρο του Διαδικτύου τα ονόματα των αγωνιζόμενων αλόγων και οι αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων, ενώ τα σχετικά ιπποδρομιακά δεδομένα προέρχονται από τα προγράμματα ιπποδρομιών που είχαν δημοσιευθεί στον αγγλικό τύπο. Επίσης, καταχωρίζονται τα ονόματα των αλόγων τα οποία επρόκειτο να συμμετάσχουν ενδεχομένως σε ιπποδρομίες επί των οποίων τα στοιχήματα συγκεντρώνονται προ της αναρτήσεως, στον πίνακα, των αριθμών των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία, ενώ τα σχετικά στοιχεία προέρχονται από δημοσιευμένους καταλόγους. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, τα αγωνιζόμενα άλογα εξετίθεντο κατά τη σειρά των προσφερομένων αποδόσεων στοιχημάτων για κάθε αγωνιζόμενο άλογο, με το άλογο για το οποίο προσφέρεται η χαμηλότερη απόδοση στοιχημάτων να εμφανίζεται πρώτο στη σειρά. Από τον Φεβρουάριο του 2000, η William Hill προσφέρει υπηρεσίες τοποθέτησης στοιχημάτων μέσω του Διαδικτύου επί όλων των σημαντικών ιπποδρομιακών συναντήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα σχετικά δεδομένα για όλες τις ιπποδρομίες (περιλαμβανομένων των ιπποδρομιών για τις οποίες προσφέρονται αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων) οι οποίες διεξάγονται την ίδια ημέρα προέρχονται επί του παρόντος από το RDF, το οποίο τις αντλεί από την SIS, και δημοσιεύονται κατά την ημέρα διεξαγωγής της ιπποδρομίας, μεταξύ των ωρών 05:00 και 07:00, αναλόγως του πότε διαβιβάζεται το RDF κάθε ημέρα. Οσάκις η William Hill προσφέρει αποδόσεις στοιχημάτων επί των αλόγων που θα τερματίσουν μεταξύ των πρώτων και αποδόσεις στοιχημάτων που συγκεντρώνονται προ της αναρτήσεως, στον πίνακα, των αριθμών των αλόγων που συμμετέχουν στην ιπποδρομία, τα αγωνιζόμενα άλογα εκτίθενται κατά τη σειρά των προσφερομένων αποδόσεων στοιχημάτων για κάθε άλογο. Σε άλλες περιπτώσεις (ή όταν δεν έχουν ακόμη καθοριστεί αποδόσεις στοιχημάτων), η William Hill καθορίζει την τιμή εκκινήσεως, οπότε τα αγωνιζόμενα άλογα εκτίθενται κατά αλφαβητική σειρά.

43. Μέχρι τη χρονική στιγμή κατά την οποία η William Hill δημοσιεύει τα ως άνω δεδομένα μέσω των χώρων της στο Διαδίκτυο (δηλαδή μέχρι την ημέρα διεξαγωγής της επίμαχης ιπποδρομίας), τα εν λόγω δεδομένα έχουν καταστεί διαθέσιμα μέσω άλλων πηγών, εκτός της SIS, από το πρωί της προηγούμενης ημέρας. Τα δεδομένα αυτά έχουν δημοσιευθεί, παραδείγματος χάρι, στον τύπο και σε ποικίλες υπηρεσίες Teletext.

44. Όπως καθίσταται φανερό από τα παραρτήματα, οι πληροφορίες που περιέχονται στους χώρους του Διαδικτύου της William Hill περιλαμβάνουν τα ονόματα όλων των αλόγων που αγωνίζονται στην ιπποδρομία, την ημερομηνία διεξαγωγής της ιπποδρομίας, την ώρα διεξαγωγής και/ή το όνομα της ιπποδρομίας και το όνομα του ιπποδρομίου όπου θα διεξαχθεί η ιπποδρομία. Σε επίπεδο αριθμού καταχωρίσεων, οι ως άνω καταχωρίσεις αποτελούν ένα μικρό τμήμα του συνολικού περιεχομένου της βάσεως δεδομένων του BHB. Ουδεμία άλλη πληροφορία προερχόμενη από τη βάση δεδομένων του BHB εμφανίζεται στον χώρο του Διαδικτύου της William Hill. Παραδείγματος χάρι, η William Hill δεν παρέχει πληροφορίες σχετικά με το όνομα του αναβάτη, τον αριθμό επί του καλύμματος της σέλας του αλόγου ή το πρόσθετο βάρος που πρέπει να φέρει κάθε άλογο. Η William Hill δεν παρέχει πληροφορίες σχετικά με την αγωνιστική κατάσταση οιαδήποτε αλόγου. Επίσης, δεν παρέχει καμία πληροφορία από εκείνες που περιέχονται σε μεγάλο αριθμό στη βάση δεδομένων του BHB και χρησιμοποιούνται για την έκδοση του βιβλίου γενεαλογίας καθαροαίμων ίππων, για τους σκοπούς του Jockey Club και/ή για τους λοιπούς σκοπούς του BHB.

45. Η ταξινόμηση των ιπποδρομιών στους χώρους του Διαδικτύου της William Hill διαφέρει από την ταξινόμηση των ιπποδρομιών στη βάση δεδομένων του BHB. Επιπλέον, η William Hill κατατάσσει τα αγωνιζόμενα άλογα στον κατάλογο που δημοσιεύει ανάλογα με τις προσφερόμενες αποδόσεις στοιχημάτων για κάθε άλογο, με το άλογο που εμφανίζεται ως ο αναμενόμενος νικητής να καταλαμβάνει την πρώτη θέση, ή κατ' αλφαβητική σειρά· η ταξινόμηση των αγωνιζομένων αλόγων στη βάση δεδομένων του BHB δεν γίνεται κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός ίσως από σύμπτωση. Εντούτοις, κάθε κατάλογος αγωνιζομένων αλόγων που δημοσιεύεται στους χώρους του Διαδικτύου της William Hill είναι ο πλήρης κατάλογος όλων των αλόγων που αγωνίζονται σε μια συγκεκριμένη ιπποδρομία.

46. Η William Hill δεν έχει άμεση πρόσβαση στη βάση δεδομένων του BHB. Οι πληροφορίες που παρέχονται μέσω των χώρων της William Hill στο Διαδίκτυο αντλούνται κατά το παρελθόν και μπορεί να αντλούνται και στο μέλλον από δύο πηγές: 1) τις απογευματινές εφημερίδες που εκδόθηκαν πριν από την ημέρα διεξαγωγής της ιπποδρομίας· και/ή 2) το RDF που παρέχεται από την SIS το πρωί της ημέρας διεξαγωγής της ιπποδρομίας. Το RDF προέρχεται από τη βάση δεδομένων του BHB. Οι πληροφορίες που περιέχονται στις εφημερίδες προέρχονται επίσης από τη βάση δεδομένων του BHB: η Weatherbys παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες στις εφημερίδες.

47. Δεν αμφισβητείται ότι η SIS και οι εφημερίδες δεν έχουν δικαίωμα να επιτρέψουν στη William Hill να χρησιμοποιεί στον χώρο της στο Διαδίκτυο οιοσδήποτε πληροφορίες προερχόμενες από τη βάση δεδομένων του BHB και ότι δεν σκοπεύουν να ενεργήσουν κατ' αυτόν τον τρόπο.